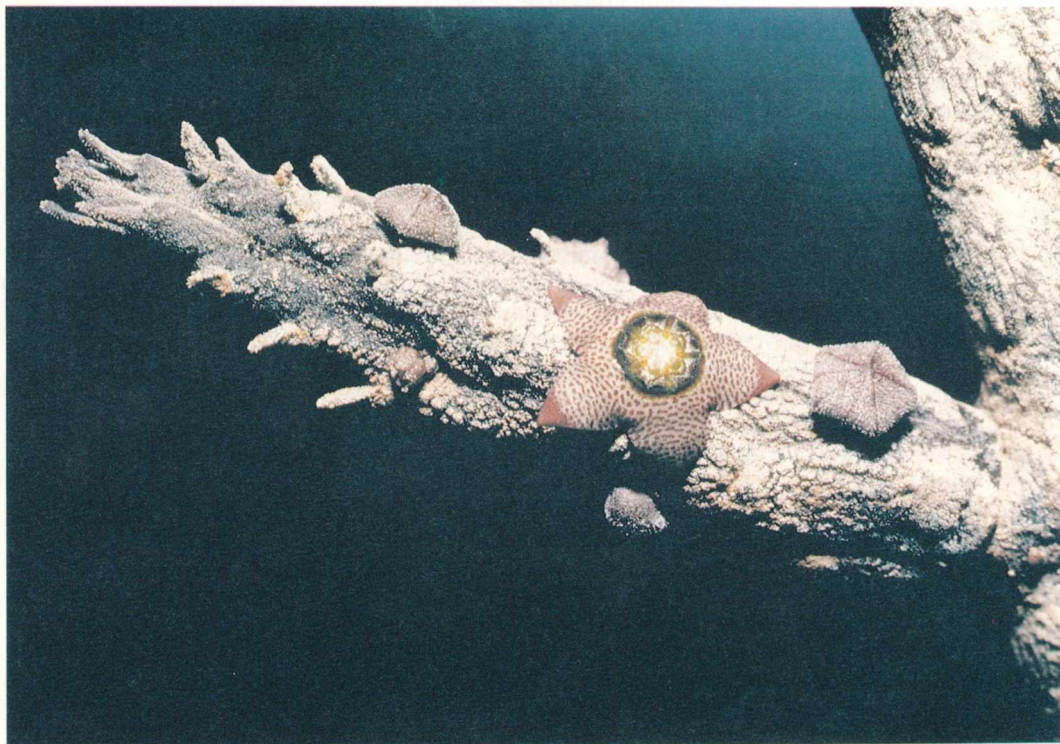

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Rhytidocaulon paradoxum

Foto: B. Jonkers

ISSN 0039-4467

68ste JAARGANG
No. 11
NOVEMBER 1989

November

De donkere dagen van onze winter komen er weer aan. Klagen mogen wij niet; deze zomer heeft ons wat zon en temperatuur aangaat niets te kort gedaan. Dit alles is ongetwijfeld voor onze planten goed geweest. Des te beter zullen ze, hopelijk, de winter doorkomen. De winter is de rusttijd voor de succulenten. Ook voor ons? Gedeeltelijk waar: we hoeven in de kas geen water te geven en ook veel andere werkzaamheden liggen stil. Alleen bij vorst moet de temperatuur in de gaten worden gehouden. Aan de andere kant is het ook de tijd om ons te bezinnen. Wat te doen het volgende jaar? Wat te zaaien. En als er veel met de planten verkeerd gegaan is, wat heb ik verkeerd gedaan? Ik hoop niet dat u zoveel ellende hebt ondervonden, dat u besluit om het lidmaatschap op te zeggen! Dat zouden we heel erg vinden, wij kunnen u zo goed gebruiken! Onze vereniging krijgt van geen enkele instantie ook maar één cent subsidie. En dat in een tijd dat onnoemelijk veel instellingen en verenigingen ondersteuning genieten. Er zijn meer verenigingen die wél ondersteuning genieten dan niet! Maar ja kom er maar eens om! Om even terug te komen op het opzeggen van het lidmaatschap, waarom niet van te voren even geschreven of gebeld met iemand van het bestuur om hulp of om te vertellen wat u op het hart hebt. Hulp wordt waar mogelijk graag gegeven. Onze vereniging is niet bijzonder groot en nog minder kapitaalkrachtig. Daarom moeten we streven naar uitbreiding van het aantal leden. Tot nu toe loopt nog elk jaar het aantal leden terug. Wat kunnen we doen om dat getij te keren? Een eenvoudige remedie is er niet, anders was die al lang toegepast. Ik denk dat het een zaak is van alle leden. Iedereen zal zich moeten inspannen er leden bij te winnen. We hebben toch zeker 't nodige te bieden! Onze liefhebberij doet niet onder voor andere liefhebberijen, maar dat weten de lezers van dit blad allang! We kunnen ons verschuilen achter het gezegde dat er een tijd van bloei is, gevolgd door een tijd van achteruitgang. Ja, ja, mooi gezegd maar daar schieten we niets mee op! De handen uit de mouwen, ieder van ons, om de vereniging weer in opgaande lijn te stuwen! Wanneer we er voor werken, dan is er ook niets te verwijten, wanneer het niet direct lukt.

We waren begonnen met de winter, de rusttijd. Maar het is echter ook de tijd om weer voorbereidingen te treffen voor het nieuwe groeiseizoen. Volgende maand verschijnt weer de zaadlijst van ons onvolprezen Clichéfonds, één van onze oudste instellingen. U bestelt toch ook zaad? U doet uzelf er een groot plezier mee, want hoe leuk is niet het zaaien. U ondersteunt er ook Succulenta mee. De baten komen aan de vereniging ten goede. Dus u denkt er wel aan de zaadlijst in december te bestuderen en bij het Clichéfonds te bestellen! Binnenkort is het ook Sinterklaas, waarom kijkt u niet in ons blad om geschenkjes te vinden? Boeken als "Discocactus" en "Wat betekent die naam?", bewaarbanden, verenigingsspelden en ansichtkaarten met afbeeldingen van succulenten, alle best te gebruiken voor Kerstmis en Nieuwjaar. Vooral niet te vergeten onze kalender. Zo gaat de winter, met het plannen maken voor het voorjaar en het zaaien, toch nog vlug voorbij en voor dat u het weet gaan de dagen weer lengen!

De vakanties zijn nu wel voor de meesten van ons voorbij. Hopelijk heeft u veel gezien en genoten. Ook op ons succulenten-terrein. Maar dat hoeft niet altijd. In gewone parken en tuinen en in de natuur is zoveel te genieten, elk jaar weer opnieuw, ook daar komt geen eind aan.

Rhytidocaulon paradoxum en het vetplantenmilieu in Zuid-Somalië

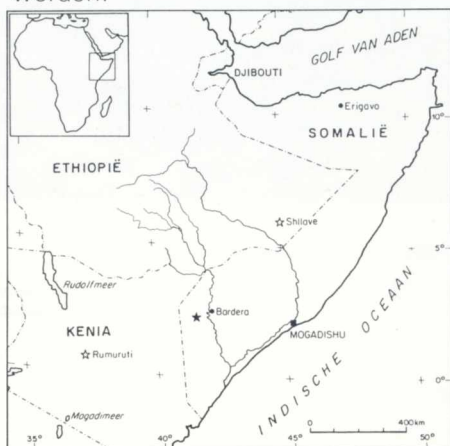
BERT JONKERS

Het weinig bekende, tot de Asclepiadaceae behorende geslacht *Rhytidocaulon* werd in 1962 door Bally beschreven met aanvankelijk slechts twee soorten, *R. subscandens* (de typesoort) en *R. paradoxum*. Deze waren toen alleen bekend uit respectievelijk Noord-Somalië en Ethiopië. Sindsdien zijn er volgens Boele et al. (1987) nog vier soorten beschreven, voornamelijk afkomstig van het Arabisch schiereiland. Alle soorten gelden als zeldzaam.

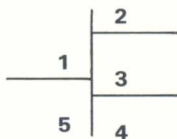
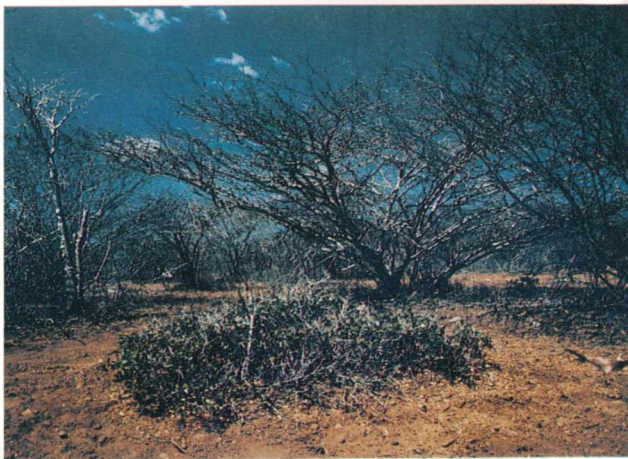
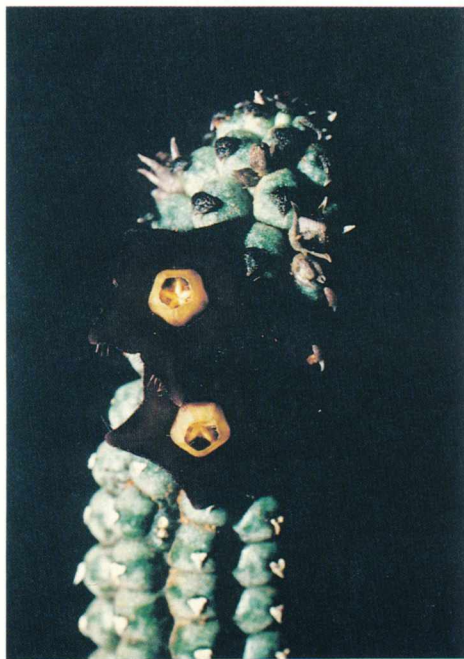
R. paradoxum bezit een grijsbruin gekleurde, meestal niet vertakte, zwak vijfribbige stengel, waarvan het oppervlak 'richels en dalen' vertoont. De diagnose werd ontleend aan materiaal dat reeds in 1955 bij Shllave, Ethiopië, was verzameld, waar de soort groeide in zandige grond op 400 m hoogte. Pas in 1983 werd de plant voor de tweede maal gevonden, nu ten noordoosten van Rumuruti in Kenia, hetgeen zo'n 1000 km van de Ethiopische vindplaats verwijderd is. De planten groeiden hier tussen *Acacia tortilis* en *Commiphora*-bomen in rode, zandige grond tussen geïsoleerde granietontsluitingen op een hoogte van 1200 m. Van uit zaad opgekweekte *R. paradoxum*, afkomstig van deze lokatie, werden door Bruyns (1986) voor het eerst kleurenafbeeldingen gepubliceerd.

In de eerste helft van 1988 bracht ik twee werkbezoeken aan zuidelijk Somalië en aangezien de te bezoeken lokatie zich tussen de tot dusver bekende vindplaatsen zou bevinden (zie kaartje), op een hoogte van 280 m en met een vergelijkbare vegetatie, besloot ik extra uit te kijken naar deze plant. Tijdens het eerste verblijf leek de soort onvindbaar, ondanks vele uren zoeken. De hoop een exemplaar te vinden had ik dan ook opgegeven toen ik in april het land voor de tweede keer bezocht. Tot mijn grote verrassing was het nu meteen de eerste dag raak en nog wel in hetzelfde kleine gebied dat in februari al was uitgekamd. Door de grauwe kleur van de opperhuid was de plant nauwelijks van een dode tak te onderscheiden. Blaadjes waren alleen aanwezig bij de stengeluiteinden, een teken dat de plant aan de groei was. Later vond ik in één week nog zes planten, waarvan vier in een groepje bijeen groeiden. Drie exemplaren bezaten zijspruiten, die alle het gevolg waren van het verlies van het oorspronkelijke groeipunt (vraat?).

Aangezien eenmaal gelokaliseerde planten in dit landschap bij gebrek aan oriëntatiepunten op een volgende dag meestal niet terug te vinden zijn, nam ik de planten mee en potte ze op. De bloemknopjes van de eerstgevondene openden zich al spoedig zodat de voorlopige determinatie bevestigd kon worden.

De 'Hoorn van Afrika' met de tot nu toe bekende groeiplaatsen van *Rhytidocaulon paradoxum*. De gevulde ster geeft de beschreven lokatie aan. (Kaartje Rudolf W.M van Aarle).

- 1 *Scadoxus multiflorus* bloeit in maart na de eerste voorjaarsbuien.
- 2 Droogtebos op ijzerrijke grond in de regentijd. Midden: *Cissus quadrangularis*; linksachter: *Acacia*; rechtsachter: *Commiphora*.
- 3 Vetplantenbiiotoop in de natte tijd.
- 4 Succulentenhabitat in de droge tijd. Middenvoor: *Cadaba glandulosa*; linksachter: *Adenium obesum*; middenachter en rechts lage *Acacia*'s.
- 5 *Echidnopsis sharpei*.

	6	
7	8	
	9	

6 Naast de typische bloeiende vorm groeit hier ook de zgn. Magadi-vorm van *Caralluma speciosa*, beschreven uit Z.-Kenia (Noltee, 1975; Jacobsen, 1986).

7 Een groot exemplaar van *Euphorbia spec.*, verwant aan *E. actinoclada* en *E. kalisana*, in de natte tijd. Doorgaans zijn de planten veel kleiner en minder regelmatig van vorm.

8 Vier jonge exemplaren van *Rhytidocaulon paradoxum*.

9 *Pseudoplectinaria malum*, groeiend onder *Cadaba glandulosa* (tijdelijk verwijderd).

Foto's van de schrijver.

Het ter plekke aanwezige vegetatietype wordt doorgaans samengevat als *Acacia-Commiphora*-struweel. Afhankelijk van de grondsoort zien we binnen dit verbond nogal wat differentiatie, die ook voor de vetplanten geldt. Gezien de onbekendheid van het gebied wil ik hieronder wat nader ingaan op de plaatselijke omstandigheden.

Het zuiden van Somalië bestaat uit een aantal laaggelegen plateau's waarvan de hoogte van oost naar west geleidelijk toeneemt tot waarden van ruim 1000 m. Vrijwel alle neerslag valt in de maanden april/mei en oktober/november, met de meeste regen in de eerste periode. Het klimaat is dan warm en vochtig, terwijl in de 'winter' hitte en droogte heersen. Ik was in de gelukkige omstandigheid beide aspecten van het klimaat te leren kennen, hetgeen totaal verschillende indrukken achterlaat; één van een stoffige, dorre wereld onder een gloeiende zon en een andere van plensbuien, onbegaanbare wegen, maar ook van vriendelijk groen.

De hoeveelheid regen kent een grote jaarlijkse variatie en in sommige jaren valt er bijna niets. Gemiddeld ontvangt de bezochte lokaliteit toch nog ongeveer de helft van de Nederlandse jaarlijkse neerslag. Het grootste deel vloeit echter vanwege de weinig doorlatende grond grotendeels oppervlakkig af via wadi's, periodieke rivieren die meestal geen water voeren. Daarnaast is de verdamping groot, zodat weinig water in de ondergrond achterblijft. Een indicatie hoe droog het plaatselijk is moge blijken uit het feit dat een tot 200 m diepte geboorde waterput geen druppel opleverde. Het is hierom niet verwonderlijk dat de nomadische bevolking westelijk van Bardera vaak grote afstanden moet afleggen om in zijn waterbehoefte te voorzien.

Behalve insecten en vogels treffen we weinig dierlijk leven aan. Een enkele maal zag ik sporen van een grote katachtige, waarvan ik de veroorzaker gelukkig nooit heb ontmoet!

De twee ter plaatse voorkomende grondsoorten kennen ieder hun eigen type begroeiing. Het eerst verkend werden de dieprode bodems die bestaan uit het keiige uitlogingsresidu van aan ijzeroxiden rijke kalksteen. De hierop groeiende vegetatie kent een betrekkelijk grote variatie aan struiken (o.a. *Hibiscus*) en kleine bomen, waarvan hogere *Acacia*'s en *Commiphora*'s, met hun blauwe schors die later in perkamentachtige lappen loslaat, de opvallendste elementen zijn. Voorts is het grote aantal termietenheuvels kenmerkend voor deze grondsoort.

Een van de eerste planten die in dit vegetatietype op de voorjaarsbuien reageert is *Scadoxus (Haemanthus) multiflorus* (de 'poederkwast'), waarvan de bloemen van de ene op de andere dag verschijnen. Hebben de regens eenmaal goed doorgezet dan treedt *Dorstenia* sp., een knolgewas met een merkwaardige bloeiwijze en variabele bladvorm, massaal aan de dag. Twee soorten rankende lelies, *Gloriosa superba* en *G. minor*, laten dan eveneens hun fraaie bloemen zien.

Behalve *Cissus quadrangularis* komen we op de ijzerrijke bodems weinig vetplanten tegen. *Euphorbia cuneata*, een in bladloze toestand op een winterse sleedoorn lijkende heester en zeker niet succulent, is hier algemeen.

Het bodemtype waarop de meeste succulenten zich thuisvoelen is eveneens sterk kleiig, bevat ook ijzeroxiden, maar in mindere mate waardoor de kleur meer bruin is. Daarnaast is dit type wat minder rijk aan steentjes. De grond herbergt een zeer eenvormige begroeiing, gedomineerd door enorme aantallen zich aan de basis vertakkende 2-3 m hoge *Acacia*-struiken met een vlak-

ke kruin. Hun takken zijn vaak bedekt met korstmossen die kennelijk in staat zijn de maandenlange periodes van lage luchtvochtigheid te overleven.

Beide grondsoorten wisselden elkaar veelvuldig af, met scherpe overgangen van het ene naar het andere type. In de overgangszone werd meermalen *Dorstenia* cf. *foetida* aangetroffen. De bodems reageren praktisch neutraal en het kalkgehalte is nagenoeg gelijk ($\pm 30\%$). Het lijkt er dus op dat de meeste vetplanten in Z.-Somalië extreme ijzergehalten schuwen.

Ofschoon de *Acacia*'s een groot deel van het jaar maar weinig schaduw bieden, groeien *Adenium obesum*, *Aloe pirottae*, *Caralluma speciosa*, *Euphorbia schizacantha* en *Sansevieria* spp. bij voorkeur onder dit gewas. Daarnaast vinden *Cissus quadrangularis* en de langere exemplaren van *Euphorbia glochidiata* steun in deze struiken.

Kleine vetplanten groeien vooral in lage, groenblijvende pollen van *Cadaba glandulosa*, behorend tot de kappertjesfamilie. Naast beschutting levert dit de planten ook anderszins voordeel op; ze zijn zo minder opvallend voor dieren, waarvoor zelfs *Euphorbia*'s niet veilig blijken. Voor speurders naar vetplanten — een te verwaarlozen risico — zijn ze echter ook moeilijker te ontdekken en het meeste succes heeft men door zo'n pol systematisch te doorzoeken. *C. glandulosa* is één van de weinige planten die op beide bodems groeit, maar vormt op de rode grondsoort veel hogere struiken.

Behalve *Rhytidocaulon paradoxum* bleek deze *Cadaba*-soort nog meer kleine Asclepiadaceëen te herbergen: *Caralluma* sp. aff. *C. turneri*, de algemene *Echidnopsis sharpei* (volgens Boele (1987) nog niet uit Somalië bekend), *Edithcolea grandis*, *Pseudopectinaria malum* en *Sarcostemma viminale*. Voorts bieden de pollen plaats aan kleine *Euphorbia*'s: Een volgens Carter (schr. med.) nog onbeschreven soort, verwant aan de pas enkele jaren geleden uit aangrenzend Ethiopië en Kenia beschreven *E. actinoclada* en *E. kalisana* (Carter, 1982), *E. erlangeri*, die in de droge tijd bijna niet van een jonge *Acacia*-tak te onderscheiden is, *E. glochidiata*, en de kleine *E. pirottae* (syn. *E. gorinii*). Laatstgenoemde is niet eenjarig, zoals door Carter en Smith (1988) wordt aangenomen.

Merkwaardig is dat *Rhytidocaulon paradoxum* op kleine schaal nogal kieskeurig is wat zijn substraat betreft, terwijl de plant buiten Somalië op een geheel andere grondsoort schijnt te groeien. Daarnaast is de grote tolerantie ten aanzien van de hoogte van de groeiplaats opvallend. Deze flexibiliteit, gekoppeld aan een enorm verspreidingsgebied, doet vermoeden dat de zeldzaamheid van de plant waarschijnlijk betrekkelijk is en het gevolg is van zijn geringe afmetingen en goede schutkleur. Een parallel zien we bij *Pseudopectinaria malum*, die aanvankelijk slechts bekend was van Erigavo, in het noorden van het land, maar later ook in de buurlanden werd gevonden.

Het nabootsen van de klimatologische omstandigheden zal in onze kassen nog het best lukken in de zomermaanden. Hoge temperatuur en lichtintensiteit, maar vooral een lage luchtvochtigheid tijdens de winter zullen moeilijker te realiseren zijn.

Literatuur:

- Bruyns, P.V. (1986). Miscellaneous notes on Ceropegieae (Asclepiadaceae). *Bradleya* 4: 29-38.
Boele, C. (1987). Echidnopsis - relationships, distribution and diversity. *Asklepios* nr. 39: 31-38.
Boele, C., A.C.J. Kroesen & F.K.A. Noltee (1987). Checklist of Brachystelma, Ceropegia, Riocreuxia and the Stapelieae. Southern Reprographics, Burgess Hill, West Sussex.
Carter, S. (1982). New succulent spiny euphorbias from East Africa. *Hooker's Icones Plantarum*, vol. 39 (3).
Carter, S. & A.R. Smith (1988). Euphorbiaceae (deel 2). In: R.M. Polhill (ed.): *The Flora of Tropical East Africa*.
Jacobsen, H. (1986). *A handbook of succulent plants*, vol. 1 (4e herdruk). Blandford Press, Poole, Dorset.
Noltee, F.K.A. (1975). Succulentensafari in Kenia en Tanzania (VII). *Succulentia* 54: 146-149.

Succulenta hoe speelde je het klaar? (V)

FREDDY DELABARRE

In 1963 stelde Mej. J.J. van den Thoon zich wegens haar hoge leeftijd niet meer herkiesbaar. Zij werd door Mevrouw E. Verduin-de Bruyn opgevolgd. Mej. Van den Thoon, in 1925 lid geworden van de vereniging, is één der getrouwen die ruim 30 jaar in diverse functies aan het verenigingswerk heeft deelgenomen.

In het tweede tijdschrift van 1962 verschenen de statuten van Succulenta. Deze omvatte 16 artikelen. Laat mij toe de eerste drie te citeren:

Naam en zetel

Artikel 1 — De vereniging draagt de naam: Nederlands-Belgische Vereniging van Liefhebbers van Cactussen en andere Vetplanten "Succulenta", haar zetel gevestigd in Amsterdam.

Duur

Artikel 2 — De vereniging is aangegaan voor de tijd van 29 jaren, te rekenen van de dag der oprichting, 1 januari 1947.

Doel

Artikel 3 — De vereniging stelt zich ten doel het bevorderen van de studie en het kweken en verzamelen van cactussen en andere vetplanten.

Zij tracht haar doel te bereiken langs wettige weg en wel door:

- a. het verzamelen van gegevens omtrent in Nederland en in België aangelegde succulentverzamelingen;
- b. bevordering van de aanleg en de instandhouding van succulentverzamelingen;
- c. bevordering van theoretische en praktische studie op het gebied van de kennis van succulenten;
- d. het verstrekken van voorlichting aan hen, die een succulentverzameling bezitten of wensen aan te leggen;
- e. andere wettige middelen, welke aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

Is het u ook opgevallen dat men maar voor 29 jaar wilde bestaan?

Wie het huishoudelijk reglement van die tijd wil nazien, kan dat nalezen in het februarinummer.

Onverwacht kwam het bericht dat Oud-redacteur A.J.A. Uitewaal op 29 maart 1963 overleden was. Toen hij in de ban van de cactussen en vetplanten kwam, was de lektuur niet zo bevredigend. Door zelfstudie en met oneindig veel geduld begon de heer Uitewaal de "Synopsis plantarum succulentarum" van Haworth, de "Catalogue raisonné" van Salm-Dyck en diens "Monographia generum Aloes et Mesembryanthemi" over te schrijven en te vertalen. Hij stuitte op het werk van Marum en ontcijferde diens uitvoerige correspondentie met Salm-Dyck, Haworth en anderen.

Hij kwam in contact met Dr. von Poellnitz. Deze noemde één van de nieuwe soorten in Zuid-Afrika *Haworthia uitewaaliana*.

Na vele publicaties in Succulenta begonnen zijn artikelen ook in buitenlandse tijdschriften te verschijnen. Hij werd uitgenodigd om in Engeland voordrachten te geven. In 1950 behoorde hij tot de oprichters van het I.O.S. te Zürich.

Meij. J.J.E. van den Thoon

A.J.A. Uitewaal

Zonder afbreuk te doen aan hen, die met veel enthousiasme en liefhebberij het tijdschrift Succulenta als redacteur gediend hebben, mag de periode van het redacteurschap van Uitewaal wel als een zeer bijzondere beschouwd worden, waarin hij zichzelf geheel gaf, zowel in de redactionele als in de typografische verzorging.

De Algemene Vergadering van 1963 werd gehouden op 18 mei in Amersfoort en werd bijgewoond door 23 leden. In de lente kreeg Succulenta er weer een afdeling bij, de afdeling Tilburg bloeide open. In het juninummer van 1963 kon men het vervolg en slot van het huishoudelijk reglement lezen.

Een naam die nu nog steeds bij de liefhebbers goed gekend is, veelvuldig in artikelen, lezingen en bezoeken voorkomt, is die van de heer H. Rubingh. In het verslag van juni kon men lezen dat de afdelingen Eindhoven en Tilburg op bezoek gingen bij de heer H. Rubingh, meer dan 25 jaar geleden dus. Ook dit was werk van Succulenta, leden en bestuursleden samenbrengen. De afdeling Zaanstreek jubileerde. Ter gelegenheid van haar 30-jarig bestaan hield deze afdeling van 22 tot 30 juni 1963 een geslaagde tentoonstelling die goed was voor 650 bezoekers.

Op woensdag 25 maart 1964 voerde de voorzitter A.F.H. Buining een radiogesprek op de NCRV over... succulenten.

De Algemene Vergadering van 1964 werd op 6 juni te Amsterdam gehouden en viel samen met het 40-jarig bestaan van deze afdeling. Tijdens deze vergadering waren de meningen tussen het hoofdbestuur en enkele afdelingen enerzijds en de afdeling 's-Gravenhage en de heer Bonefaas anderzijds verdeeld. Het geschil betrof de oprichting van een zaadfonds. Sommigen meenden dat het Clichéfonds daardoor zou verzanden. Hoogoplopende discussies waren er het gevolg van. Buiten dit voorval en het bericht dat de heer Buining zijn voorzitterschap niet meer wenste te verlengen, liep 1964 rustig naar zijn eind.

Begin 1965, namelijk op 8 januari had de oprichting van een nieuwe afdeling plaats, de afdeling Zuid-Limburg vergrootte de familie. De afdeling Gro-

ningen bestond 10 jaar. Ter ere daarvan werd op 29 mei een tentoonstelling georganiseerd in één der kassen van de Hortus te Haren.

Op 28 juni 1965 overleed Mej. J.J.E. Van den Thoon, jarenlang secretaresse van Succulenta. Haar grootste bekendheid verwierf zij door de instelling van zaadverkoop ten bate van cliché's voor Succulenta, het "Cliché-fonds", dat zij van 1932 tot 1958 geheel alleen verzorgde. Door de inkomsten van het clichéfonds was het mogelijk dat Succulenta in de donkerste crisisjaren, toen het aantal leden daalde tot 200, toch met een goed maandblad kon verschijnen. Als blijk van waardering was zij in 1958 tot erelid van Succulenta benoemd.

De heer Buining aanvaardde toch nog het voorzitterschap, dat dus weer safe zat voor 3 jaar.

Veertien leden van de afdeling 's-Gravenhage stichtten op 9 december 1965 een nieuwe afdeling, nl. Rijn- en Delfland. In vervolg op de discussie van vorig jaar kreeg het hoofdbestuur op 25 oktober 1965 het bericht dat de afdeling 's-Gravenhage zijn voorzitter behield doch niet langer met Succulenta in zee kon gaan. Door het afvallen en oprichten van een afdeling behield Succulenta eind 1965 21 afdelingen.

Bij de jaarovergang 1965/1966 kwam het bericht dat de heer C. Bommeljé zich niet meer herkiesbaar stelde. Vanaf 1931 had hij onafgebroken een bestuursfunctie waargenomen, waarvan 16 jaar als voorzitter van de afdeling Den Haag.

Na het erelidmaatschap van Succulenta werd de heer C. Bommeljé ook als erelid van de afdeling Den Haag gehuldigd.

Ook de heer G.D. Duursma kon zijn functie van algemeen penningmeester wgens zijn hoge leeftijd niet aan en trad terug.

Juffrouw J.J. Van den Thoon had in haar laatste wilsbeschikking haar cactusboeken aan Succulenta geschonken. Vele werken die de bibliotheek niet had, vonden daar hun weg. De andere werken werden ten voordele van de club verkocht.

1967 Begon met de melding dat het lidgeld van f 8,50 naar f 10,— werd opgetrokken. Ter gelegenheid van het achtste lustrum organiseerde de afdeling Rotterdam van 20 mei tot en met 11 juni 1967 een grote tentoonstelling in Diergaarde Blijdorp. Het succes van deze tentoonstelling sprak voor zichzelf, niet alleen bezochten 30.000 mensen de tentoonstelling, tevens konden er 52 nieuwe leden ingeschreven worden.

Op de Algemene Vergadering van 18 mei 1968 stelde het hoofdbestuur de heer Ir. A.F.H. Blaauw voor als voorzitter. Door de afdeling Gorinchem werd de heer J.A. Janse voorgedragen voor deze functie. Het hoofdbestuur stelde voor mevrouw E.A.M. Verduin-de Bruyn te benoemen als secretaresse van de vereniging.

Dankwoorden verschenen in Succulenta door de oud-voorzitter A.F.H. Buining voor mevrouw J. Grullemans die vanaf 1947 het secretariaat waarnam. Eerst was zij secretaresse van "Cactussen en Vetplanten". Bij de samenstelling van het bestuur van de nieuwe vereniging werd zij secretaresse en de heer A.F.H. Buining voorzitter. Deze laatste prees de bijzondere prettige sfeer waarin gewerkt werd. De heer Buining vond het tegelijkertijd heengaan van een voorzitter en een secretaresse niet aan te bevelen, -doch door

de benoeming van de heer Ir. A.F.H. Blaauw als voorzitter en mevrouw Verduin als secretaresse was dit wel verantwoord. Woorden die getuigen van het volste vertrouwen in de voortzetting van zijn werk. De heer Buining gaf de voorzittershamer aan de heer Blaauw. Die hamer had Buining gekregen van de afdeling Amsterdam tijdens de viering van dertig jaar afdeling Amsterdam.

Op verzoek van de afdeling IJmond werd de naam van deze afdeling gewijzigd in afdeling Kennemerland. Ook tijdens dezelfde vergadering werden aan zowel mevrouw Grullemans als aan de heer De Slegte het erelidmaatschap aangeboden.

De heer A.F.H. Buining werd tot ere-voorzitter benoemd.

Omtrent deze tijd werd de afdeling Zeeland opgericht.

Te lezen valt:

''Eén der oudste leden, mede-oprichter en medewerker, de heer D.J. Scheffer heeft ons op 26 mei 1968 op 85-jarige leeftijd verlaten. Tot vorig jaar woonde hij de vergaderingen trouw bij, waarbij hij vaak plantjes meebracht voor de loterij. Zijn liefde voor de natuur strekte zich uit over alle planten. Nooit is hij echter trotser geweest, dan toen zijn 50 jaar oude Peruvianus monstrosus een paar jaar geleden voor het eerst bloeide. Met spijt in ons hart hebben we afscheid genomen van een fijn en goed mens''.

Op het eind van 1968 werd de afdeling West-Brabant opgericht. Bij deze namen we van een druk cactusjaar afscheid.

In 1969 vierde Succulenta haar gouden jubileum.

Het hoofdbestuur bestaande uit ir. A.F.H. Blaauw, voorzitter; H. van Beek, vice-voorzitter; mevrouw E.A.M. Verduin-de Bruyn, secretaresse; J. de Gast, tweede secretaris en H.G. Helledoorn, penningmeester samen met de erevoorzitter A.F.H. Buining en de ereleden mevrouw J. Grullemans, C. Bommeljé, G.D. Duursma, G.J. Mol, J.L. de Slegte en mej. M. Karsten wilden er iets groots van maken.

Een goede start was zeker de kleurenfoto die het kaft van het tijdschrift sierde. Deze primeur was een Echinocereus viereckii, gefotografeerd door de heer Sterk in de verzameling van Delrue te Menton.

De jubileumvergadering werd gehouden op 17 en 18 mei en wie het wenste kon een kamer reserveren in hotel Wittebrug in Den Haag.

Op zaterdag werden de feestelijkheden geopend en er werd een bezoek gebracht aan de tentoonstelling in ''Klein Zwitserland'' (Kas van de Gemeentelijke Plantsoendienst). Dan volgde de lunch en daarna een congres met als sprekers de heren J.D. Donald, J.C. v. Keppel en W. Rausch. Op zondag gaf de erevoorzitter, de heer A.F.H. Buining, een lezing. Naast deze viering maakte men ook melding dat de afdelingen Hoogeveen en Amersfoort waren opgericht.

De feestactiviteiten werden enigszins gedrukt door het plotselinge overlijden van de heer G.D. Duursma. Hij was een bescheiden, wat zwijgzame man, maar als het over planten ging, getuigde hij van grote kennis. Op voorbeeldige wijze beheerde hij de financiën als penningmeester, tot hij in 1966 in verband met zijn leeftijd ontslag nam. Als redacteur werd hij volop geprezen. Zijn naam, de steeds gebruikte initialen ''G.D.D.'' onder de talrijke artikelen blijven onverbrekelijk met Succulenta verbonden.

(wordt vervolgd)

Ceropegia tihamana

G.P. SHIRLEY

Dit is één van de 10 soorten die tot nu toe gevonden werd in Arabië. Deze soort komt voor in de Tihamas-regio in het zuidwesten van Saoedi-Arabië en in de Jemenitisch Arabische Republiek.

In 1987, op de jaarlijkse succulentenbeurs in Gouda, heb ik een stek van *Ceropegia tihamana* gekregen van Mary Hoogvliet. De plant was oorspronkelijk opgekweekt uit zaad dat naar Tom Jenkins was gestuurd door S. Collette onder haar nummer SC 1998.

De plant werd verpot in mijn eigen, op turf gebaseerde, compost om te voorkomen dat de plant zou afrotten wegens de hoge luchtvochtigheid in de kas waar ik mijn verzameling had. Dat jaar zat er weinig groei in de plant en de groeipuntjes verdroogden steeds. Aan het eind van dat jaar had ik toch een plant met 4 takken, hoewel klein, ten opzichte van de oorspronkelijke enkele tak. Ondanks een temperatuur van 20°C hield de plant toch een rustperiode. Dit is ook bij andere *Ceropegia*'s waar te nemen. Ze houden, ondanks hoge temperatuur en vochtigheid, een rustperiode van een maand of langer in de winter. Dit is vooral goed te zien bij soorten zoals *C. randallii*, *C. crassifolia*, *C. arabica* en *C. pachystelma*.

In februari van het volgend jaar begon de plant weer aan de groei te komen en eind april verschenen de eerste bloemknoppen. De bloemstengel lijkt erg teer en het is net alsof het de bloem niet kan dragen. Waarschijnlijk omdat ik de plant iets aan de te droge kant hield, stierven een paar bloemen af. Daarna heb ik de plant vochtiger gehouden en de volgende maand opende de eerste bloem zich. De plant bloeide vanaf dat moment regelmatig het hele jaar door, maar met hooguit 2 of 3 bloemen tegelijk. De bloemen blijven ongeveer vier dagen open.

De plant heeft een verdikte wortelstok; in de literatuur wordt deze beschreven als een verlengde knol. De stengels zijn donkergroen-bruin maar in de nieuwgroei blauwgroen. De bladeren zijn 10 mm lang en 2 mm breed; ze vallen vlug af. In vergelijking met andere *Ceropegia*'s is een *C. tihamana*-stek moeilijk te bewortelen.

Zolang zaad niet zo makkelijk te bekomen is, zal het wel een zeldzame verschijning blijven in onze collecties.

Referentie

Studies in the flora of Arabia: XVI. Notes R.B.G. Edinb. 42 (2); 315-319, 1985.

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: J. Defesche, Kruislandseweg 20, 4724 SM Wouw. Tel.: 01658-1692.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad. Tel.: 03200-41379.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

Alg. Bestuurslid afd. België: J. de Wael, St. Rumoldusstr. 109, B 1851, Grimbergen, België.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Aanmelding en verzoeken om inlichtingen uitsluitend schriftelijk.

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, jeugdleden f 17,50, leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

Opzeggen: uiterlijk 1 december, schriftelijk, bij de ledenadministratie.

LOSSE NUMMERS

Prijs f 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij P. Melis, Korenbloemstr. 13, 5409 AX Odiliapeel.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritschhof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

Redacteur: J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

Redacteur: Th.W.M. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: F.R. de Groot. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN:

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-; 1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.

Kortingen op aanvraag.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 zw foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfond: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.

Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

5. Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie bij: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bestellen uitsluitend door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.

Voor België: rekeningnummer 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Achterhoek

14 december : Spelavond.

Afd. Amsterdam

17 november : S. Kooy over Chili.

15 december : Kwis verzorgd door eigen leden.

Plaats: Een nader te bepalen nieuwe plaats, bericht hierover in het afdelingsblad.

Afd. Brabant-België

24 november : Hr. Mostinckx over caudex-planten.

22 december : Vergadering met eigen leden.

Plaats: Het Hoge Rijksinstituut voor Tuinbouw, De Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Delfzijl en omstreken

7 december : Jaarprogramma en de zaaitest.

Plaats: Groene Weide, Snelgersmastraat 15, Appingedam. Aanvang: 19.45 uur.

Afd. Dordrecht en omstreken

14 december : Lezing over Kenia door Frans Noltee.

Plaats: De Christelijke MTS, Professor Waterinklaan 45, Dordrecht. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Flevozoom

20 november : Frank Supplie, de geschiedenis van de Epiphyllumhybriden.

18 december : Jaarvergadering met aansluitend de traditionele quiz.

Plaats: Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Fryslan

12 december : Dialezing door Hr. de Looze over de Noord-Amerikaanse cactussen.

Plaats: Restaurant Sportpark, Schans 11a, Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkactus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648.

CACTUSKWEKERIJ

Special Plants

H. de Vries, Folgeralaan 2B
Drachten, tel. 05120-20699

Kas open:

di. t/m vrij. van 10.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00-17.00 uur
maandag gesloten

ZAADLIJST 1990

BERCHT

De nieuw zaadlijst is uit. Vele zaden die u zoekt, zult u hier vinden. De lijst bevat 20 soorten Acanthocalycium, 15 Astrophytum, vele cereussoorten uit Brazilië en elders, 25 Discocactussen, Echinocereus, 19 Echinopssysen, Frailea's (waaronder van mijn reis naar Paraguay), 250 Gymno's, 100 Lobivia's, 70 Mammillaria's, Melo's, 170 Noto's, Proelia's, Neochilemá's, Thelocephala's, Pedio's en Sclero's, 30 Agaven, Yucca's etc. etc.

De lijst is gratis schriftelijk te bestellen bij L. Bercht, Maurits Hof 124, 3481 VM Harmelen of door overmaking van f 1,- (wordt verrekend bij bestelling) op gironummer 1326848 of bankrek. 51958330.

Afd. Gorinchem/Den Bosch

11 december : Lezing door Hr. L. v.d. Hoeven.
Plaats: Herberg De Prins te Berlicum. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. 's-Gravenhage e.o.

23 november : Leó van de Hoeven verzorgt deze avond.
21 december : Gezellige avond.
Plaats: Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag.

Afd. Groningen

21 december : Algemene ledenvergadering.
Plaats: De Hortus te Haren. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Den Helder e.o.

18 november : Feestmiddag voor U en Uw partner i.v.m. het 15-jarige bestaan van de afdeling.
Plaats: Kantine Gemeentelijke Plantsoendienst, Soembastraat 83 Den Helder.

Afd. Hoeksche Waard

14 december : Deze avond gaat geheel verzorgd worden door het Natuur educatief centrum, een verassing dus.
Plaats: Natuur Educatief Centrum bij de Rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur

Afd. Nijmegen

12 december : T. Heijnsdijk over Astrophytum.
Plaats: Rijksmiddelbare Tuinbouwschool, Energieweg 19, Nijmegen.
Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Rotterdam e.o.

27 november : Hr. M. Jamin over Tenerife.
18 december : Bingo
Plaats: Bovenzaal van het Wijkgebouw "Pier 80", Rösener Manszstraat 80, Rotterdam.
Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Utrecht e.o.

11 december : Hr. Pullen over Alpenflora.
Introducees en belangstellenden zijn welkom.
Plaats: Kantine van drukkerij Hoonte aan de Varkensmarkt te Utrecht, bovenste etage.
Aanvang: 19.30 uur.

Afd. West-Brabant

16 december : Jaarvergadering.
Plaats: Café-Restaurant De Linden, Markt 82, Etten-Leur. Aanvang: 14.00 uur.

Afd. West-Friesland

december : Geen bijeenkomst.

Afd. IJsselstreek

24 november : Te Zutphen, lezing van Hr. de Looze over Mexico.
15 december : Te Goor, Algemene ledenvergadering met zaaiwedstrijd en gezellige avond.

DE KALENDER VOOR 1990 IS TE KOOP.

In samenwerking met een aantal Belgische verenigingen is ook nu weer een fraaie kalender met cactussen en vetplanten gedrukt.

De kalender is te bestellen door overmaking van het juiste bedrag o.v.v. "Kalender 1990" op giro 680596 of bank 55.32.38.981 t.n.v. Succulenta Volkel. De prijzen zijn als volgt:

één kalender	f 10,50
2 kalenders	f 8,50 p. stuk
3 kalenders	f 7,50 p. stuk
4 of 5 kalenders	f 7,00 p. stuk
6 of 7 kalenders	f 6,75 p. stuk
8 tot 19 kalenders	f 6,50 p. stuk
20 of meer kalenders	f 6,00 p. stuk

Afd. Zaanstreek

- 1 december : Kienavond.
Plaats: Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 20.00 uur.

Afdeling Zeeland

- 24 november : Bijeenkomst, succulentenkwis, plant van de maand pelargonium door Hr. Dekker.
15 december : Lezing over Tenerife door Hr. Bongaards.
Plaats: Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zwolle

- 23 november : Een aantal leden uit Vaassen verzorgt deze avond.
14 december : Plantenkeuring.
Plaats: Het Centrum Tuinbouwonderwijs, Prinses Margrietstraat 2, Zwolle. Aanvang: 19.30 uur.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSWHEELDE Noorderkempen. tel.: 03-6519211 M. Bastiaenssens.

- 21 dec. : Diavoordracht met betrekking tot de clubactiviteiten in 1988 met dia's van en door eigen leden.
Plaats: "Vogelenzang", Miksebaan in Brasschaat. Aanvang: 20.00 uur.

GRUSONIA. tel.: 050-824660 Johan Keirse.

- 8 dec. : Zuid-Afrika, een diamontage door Staf Cools over zijn recente reis in het land van de Suikerbossies.
Plaats: Zaal "Vijverhof", Kortrijkstr. in Tielt. Aanvang: 20.00 uur.

LEUCHTENBERGIA

- 15 dec. : Succulenten in Zuidelijk Afrika door G. Cools.
Plaats: "Dienstencentrum", Schoolstr. in Schilde. Aanvang: 20.00 uur.

* KUNSTKALENDERS *

- * met echte kleurenfoto's van geschilderde cactusstillelevens: 16,-.
- ** met 'n selectie graphiekmotieven van diverse succulenten: 11,-.
- *** tevens ruime keuze uit (geschilderde) prentbriefkaarten à 1,50.

Info: CARLA WOLTERS, Van Horneplein 1
NL-6019 BW Wessem, tel. 04756-3146.

MESA GARDEN

Bestel de laatste zaadlijst van Steven Brack.
Zij bevat weer vele gezochte soorten.
Aan te vragen bij:

Mesa Garden, P.O. Box 72, Belen NM 87002, USA
of, en dat gaat veel sneller, bij R. Pillar
Klaus Stümer-Strasse 13, D 4500 Osnabrück.

CONTRIBUTIE 1990

Beste Succulentaleden,
Omstreeks medio november heb ik de acceptgiro's verstuurd voor de contributie van 1990. Dit jaar voor het eerst niet bijgesloten bij het maandblad, omdat dit in het verleden weleens tot vergissingen leidde. Ik zou U vriendelijk willen vragen binnen de gestelde termijn (15 januari 1990) te betalen.
Dit voorkomt onnodige vertraging in de verzending van het maandblad en U voorkomt onnodige kosten.
Indien U op een andere manier wenst te betalen dan met de ontvangen acceptgiro, wilt U dan a.u.b. altijd Uw lidmaatschapsnummer vermelden!

Zur Beachtung für unsere Mitglieder im Ausland!
Bitte überweisen Sie den Jahresbeitrag von f 50,- vor 15. Januar 1990 unter Verwendung einer Euroscheck oder Überweisung via Bank oder Giro.
Geben Sie in jedem Fall deutlich die Mitgliedsnummer an. Vielen Dank!

To our members abroad!
Kindly remit the amount of f 50,- before the 15th January 1990, preferable by means of an International Money Order or Eurocheque. Please make sure to quote your membershipnumber! Thank you.
Penningmeester/Schatzmeister/treasurer Succulenta:
Elandstraat 1, NL-5408 XC Volkel Nederland.
Bank: 55.32.38.981. Giro: 680596. Belgische giro: 000-11.41.809-22.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het januari-nummer moeten vóór 15 december bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie van **max. 6 regels** zetten in deze rubriek. Alleen advertenties die de hobby betreffende worden opgenomen.

Aangeboden: De volledige 29 jaargangen van Succulenta 1961 t/m 1989, waarvan 27 jaargangen in originele Succulenta-verzamelbanden. Tevens 10 boeken over succulenten. Het geheel voor een vaste prijs van f 1000,-. N. Vermeulen, Burretstraat 2e, 2011 DZ Haarlem. Tel.: 023-313527 (b.g.g. 304286).

NIUWE LEDEN TOT 1 JULI 1989

Wisse C., H. Kropplein 8, 1019 EK Amsterdam.
Nagtegaal M., Veldweg 6, 3755 AJ Eemnes.
Peet Mevr. A., v/d. Lindenlaan 37, 1217 PJ Hilversum.
Geffen J. van, Mollenstraat 22, 5571 BL Bergcyk.
Jansen C.D., Ter Braaklaan 48, 3705 BW Zeist.
Gumpert J.P., Thorbeckestraat 4, 2313 HE Leiden.
Mooy Jasper de, Diamantdijk 151, 4706 HD Roosendaal.
Stiphout J. van, Saxofoonstraat 20, 5702 KC Helmond.
Buchter T.J.C., Seringenplantsoen 123, 2982 BJ Ridderkerk.
Wansink Mevr. M., Buitenroede 3-1, 1633 GZ Avenhorn.
Schmidt R., Gr. Schirnkamp 20, 00043 Essen, B.R.D.
Nieuwenhuis M., Mr. P. Arntzeniuswg. 82BV, 1098 GS Amsterdam.
Hooyshuur Mevr., Slochterdiep 15, 1509 WN Zaandam.
Helderer-Thijss Mevr. F. van, Corn. de Vriendtstr. 31, 5041 GL Tilburg.
Braak J.S. van, Lamoen 11, 3833 CW Leusden.
Snodijk M., Torendijk 74, 4484 AV Kortgene.
Krijnen Carla, Rondeelweg 1, 0328 Meerle, België.
Linssen J.H., Breedveld 1 + 3, 4316 BA Zonnemaire.
Dijk E.A. van, Postbus 237, 3330 AE Zwijndrecht.
Schoppers I., Rosendaalsestraat 99, 6824 CC Arnhem.
Velden G.J. v/d, Kroonstraat 94, 6511 DW Nijmegen.
Elbers F., T. Asserstraat 22, 5652 GR Eindhoven.
Cnossen W.E., Soerabajastraat 39, 9715 LP Groningen.
Wit A. de, Vissersdijk 16, 4201 ZD Gorinchem.

Aangeboden: Enkele gevelkachels, geschikt voor een niet te grote kas. A. Kuuhlemeier, Berg en Bos 13, 8051 AK Hattem. Tel. 05206-42751.

Aangeboden: Backeberg Die Cactaceae band III van 1959 f 50,-. Alleen afhalen. N. van Batenburg, Lijsterlaan 17, 5561 TJ Riethoven. Tel.: 04970-12955.

Aangeboden: Notocactuszaad (Internoto) en planten. Uitgebreide lijst uitsluitend schriftelijk aan te vragen door een gefrankeerde aan U zelf geadresseerde envelop, te sturen aan R. Doek, St. Vincentsstraat 7, 5981 VK Panningen.

Aangeboden: Kweekkas f 395,-, werktafel f 100,-, werktafel f 160,-, cactusaarde f 25,-, 3 jaargangen Succulenta, 75 st. cactussen f 250,-, 1500 zakjes cactuszaad f 350,-, 6 el. Kweekbakken f 390,-, 2 el. kweekmatten f 60,-, 230 kleine kweekbakjes f 50,-, 1 grote kweekbak, geschikt voor 3 kleinere f 250,-. W. Talsma, Treubstraat 6, 2221 AL Katwijk.

Hekhuis J., Verl. Hoogev. Vaart 95, 7917 PT Geesbrug.
Eggink-de Jong Mevr. L.G., Nocturnestraat 202, 2553 PT Den Haag.

Lom Chris van, C. Huygenslaan 7, 1398 XG Muiden.
Kroes W.A., Gersteveld 137, 3902 EP Veenendaal.
Riel A.A. van, Goedentijd 34, 5131 AS Alphen.
Kersten B.J.C., Lievenheersteeg 10, 7201 CM Zutphen.
Hartog A. den, Pr. Marijkestraat 39, 2951 VN Alblasterdam.
Brown D., Postjeskade 239/2, 1058 DW Amsterdam.
Messing W., Hoofdstraat 28, 7076 AJ Varsseveld.
Vreeswijk Rietdijk J.S., Koninginnelaan 16, 3244 BG Nieuwe Tonge.

NIUWE LEDEN IN SEPTEMBER 1989

Wolf R., Steubenstraße 33, 06070 Langen B.R.D.
Hofman, K. van, Overmeirelaan 35/37, 02100 Deurne België.
Weynemberge M. van, J. van Bogaertstr. 14, 09330 Dendermonde, België.
Salomons H., Dr. Janssenstraat 110, 3962 BH Wijk bij Duurstede.
Vermeulen Lucie, Oude Heerweg 171, 09100 Lokeren, België.
Serneels Karin, Rapopstraat 7, 02801 Heffen, België.
Vergouwe G.A.M., Kol. Michaëlstraat 39, 1411 VL Naarden.
Stoelwinder A., Leidijk 13, 8411 ZM Jubbega.
Dongen-Krijnen mevr. van, Grote Beer 44, 4501 FR Oostburg.

KAKTEEN - KALENDER 1990

met 13 uitgezochte kleurenplaten in formaat 24 x 24 cm met motieven uit de wereld der cactussen en andere succulenten.

Prijs per stuk, inclusief verzendkosten:

1 kalender	DM 14,20	4 kalenders	DM 50,- (12,50)
2 kalenders	DM 27,20 (13,60)	5 kalenders	DM 60,- (12,00)
3 kalenders	DM 39,00 (13,00)		

De kalenders worden eerst verzonden na ontvangst van het verschuldigde bedrag. Betaling slechts van uw girorekening op onze girorekening Karlsruhe 21.38.45-753 (BLZ 660 100 75) pf per internationale postswijl.

Lambrechts van, Boskant 7, 03970 Leopoldsburg, België.
 Pikoy, Maaldonk 7, 03180 Westerloo, België.
 Norel mevr., Troelstrastraat 22, 3291 BX Stryen.
 Statema J., Noordstraat 112, 2035 SH Haarlem.
 Deblende André, Bergesteeweg 91816B4, 01070
 Anderlecht, België.
 Hendriks A.G., Helenaveenseweg 26, 5766 PB Griendts-
 veen.
 Gloude mans J.A., Hert. Johannasingel 21, 5345 AH Oss.
 Jong Th. de, Merelstraat 9, 8916 AS Leeuwarden.
 Wolf Kirsten de, H. Muntinghlaan 41, 9751 PV Haren.
 Veen H.A., Eiberlaan 30, 9607 RV Foxhol.
 Meyboom W., Krelagestraat 17-1, 2012 CR Haarlem.
 Noort M. van, De Voortweg 15, 6975 AA Tonden.
 Fontaine P., Rue P. Schoonejans 48, 01160 Brussel,
 België.
 Wouters J., Perkesteenweg 127, 03090 Kampenhout,
 België.

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
 Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND
 200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
 Telephone Bedford (0234) 58970

40-JARIG JUBILEUM MET BEURS EN TENTOONSTELLING TE UTRECHT GROOT SUCCES.

Dit evenement dat werd gehouden van 7 t/m 14 juni is mede dank zij de medewerking van de Botanische Tuin en de afd. Gouda een groot succes geworden.

De oppervlakte van de tentoonstelling van 300 m² werd professioneel gevuld met 15 m³ zand, 4 m³ aan stenen, 30 balen turf en 4 vrachtauto's met planten. Alleen al tijdens de beursdag op 10 juni zijn er meer dan 1000 bezoekers geweest. De gehele week was dat 2400.

Vele leden waaronder ook uit België begrepen niet dat de botanische tuin die o.a. ook nog een schitterende rotstuin bevat meer bekendheid geniet. Ook de tropische kas die dit jaar voor het eerst open was bleek een trekpleister van de eerste orde.

Met de succulentententoonstelling en de beurs was het succes compleet. Vele leden hebben hun vrije tijd in dit evenement gestopt. Er zijn ook heel wat verlof-dagen opgenomen. Deze leden willen we speciaal bedanken, zonder hun lukt het nooit.

Tevens heeft deze tentoonstelling bewezen dat we het inderdaad kunnen, EEN GROTE TENTOONSTELLING OPBOUWEN OP DE FLORIADE 1992!

Wim Aalsemgeest
 voorzitter afd. Utrecht.

NIUWSBESCHRIJVINGEN IN ANDERE TIJDSCHRIFTEN

Graptopetalum pentandrum ssp. *superbum* Kimnach, C.S.J. 1987, nr. 4; *Pilosocereus schoebelii* Braun, C.S.J. 1987, nr. 4; *Gasteria vlokii* Van Jaarsveld, C.S.J. 1987, nr. 4; *Monadenium kundelunguense* Malaisse, C.S.J. 1987, nr. 5; *Parodia Wagneriana* Weskamp K/S 1987, nr. 3; *Ferocactus macrodiscus* var. *septentrionalis* Meyran, Cact. Suc. Mex. 1987, nr.; *Discocactus prominentigibbus* Diers & Esteves, KuaS 1988, nr. 1; *Parodia riojencis* Ritter & Weskamp, in Weskamp, Die Gattung *Parodia* 1987; *Arthrocerus melanurus* van estevesii Diers et Braun, KuaS 1988, nr. 5; *Mammillaria boelderliana* Wohlschlagel, KuaS 1988, nr. 4; *Thelocactus bicolor* var. *commodus* Haas, KuaS 1988, nr. 4; *Opuntia macrocentra* var. *aureispina* Brack & Heil, C.S.J. 1988, nr. 1; *Facheiroa tenebrosa* Braun & Esteves, KuaS 1988, nr. 6; *Notocactus gutierrezii*, Abraham, KuaS 1988, nr. 7; *Duvalia vestita* Meve, KuaS 1988, nr. 9; *Arrojodoa aureispina* var. *anguinea* Braun & Esteves, C.S.J. 1988, nr. 4; *Austrocephalocereus estevesii* ssp. *insigniflorus* Diers et Esteves, KuaS 1988, nr. 11; *Pilocereus lindaianus* Braun et Esteves, KuaS 1988, nr. 10; *Pilocereus braunii* Esteves, KuaS 1988, nr. 12.

Nieuwe combinaties: *Euphorbia radians* var. *stormiae* (Croiz.) Rzedowski & Calderon, Cact. Suc. Mex. 1987, nr. 4; *Escobaria tuberculosa* var. *varicolor* (Tiegel) Brach Heil, C.S.J. 1988, nr. 1; *Opuntia chlorotica* var. *gosseliniana* (Weber) Ferguson, C.S.J. 1988, nr. 4.

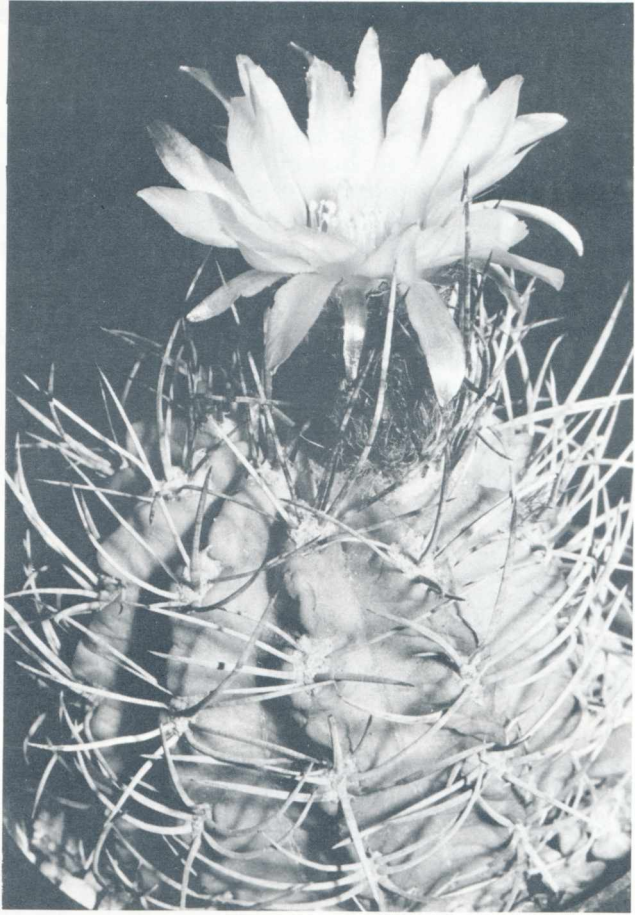
BELGISCHE CACTUS EN SUKKULENTEN VERENIGINGEN.

Cactusflora: p/a Mevr. Greet-De Ceuster, Zwaluwlaan 17, 3110-Rotselaar.
Cactusvrienden: p/a H. de Wit, St. Laureisstr. 84, B 2018 Antwerpen. Tel.: 03-2375626.
Cactusweelde: p/a Paul Neut, Rumoldusstraat 16, 1750-Schepdael.
Grusonia: p/a dhr. Keirse, Gulden Sporenlaan 7, 8020-Oostkamp.
Islaya: p/a Dhr. M. Hoegaerden, Europalaan 47, 1500-Halle.
Leuchtenbergia: p/a Dhr. F. Hofkens, St. Jabssteenweg 93, 2130-Brasschaat.
Lophophora: p/a Dhr. M. Bleys, Durmeschipstraat 14, 9000-Gent.
Obregonia: p/a Dhr. W. Vereist, D. Voetstraat 13, 3180-Westerlo.
Succulenta Brab.: p/a Dhr. Van Ransbeek, Merchtemsebaan 9, 1700-Asse.
Cactus en Vetplanten: p/a Eduard Van Hoofstadt, Kasteellei 111, B-2110 Wiinesem.

Neochilenia

Backeberg

PETER MANSFELD

De soorten die tot dit geslacht gerekend worden, zijn alle uit Chili afkomstig. Het zijn bolvormige, deels enigszins zuilvormige cactussen. De meeste soorten bezitten een zeer fraaie en krachtige bedoorning en prachtige bloemen. De planten houden van een mineraalrijk substraat en verlangen in de groeitijd natuurlijk veel licht, voldoende water en voedingsstoffen.

De hier afgebeelde *Neochilenia paucicostata* var. *viridis* (Ritt.) Backbg. heeft grote, rozewitte bloemen die tot 5 cm lang en evenzo vele centimeters breed kunnen worden. Ze groeit bij Paposo in Noord-Chili waar Ritter haar ontdekte en voorzag van zijn veldnummer FR 521A. In de cultuur is de bedoorning veel opener dan in de natuur.

Vele huidige auteurs beschouwen *Neochilenia* alsook *Horridocactus*, *Thelecephala*, *Reicheocactus* en *Pyrrhocactus* als synoniem van *Neoporteria*. De kleur van de epidermis kan reiken van groen tot donkerviolet. Gemeenschappelijke kenmerken van al deze geslachten zijn de behaarde vruchten. Het zijn zeer aanbevelenswaardige planten voor beginners. Ook op de vensterbank doen zij het vaak uitstekend.

Hansastraße 1, DDR-2500 Rostock

Vert.: Ludwig Bercht

Over *Consolea spinosissima* en *Consolea rubescens* (IV)

P. WAGENAAR HUMMELINCK

Bij het materiaal van Barbuda zijn de areolen in het midden van een schijf doornloos en niet meer dan 2 mm breed; aan de randen echter 6 mm breed met ca. 10 zware doorns welke tot 6 cm lang zijn. Een peervormige vrucht van 56 x 35 x 35 mm heeft tot 5 mm brede areolen welke 12-15 mm van elkaar staan en 7-10-12 straalsgewijs afstaande geelgroene doorns dragen die tot 3 cm lang zijn (Fig. 15).

De bloemen van Tintamarre (2) en St. Martin (3) zijn verschillend van kleur aan dezelfde plant; oranje, zalmkleurig en rood; zij gaven de indruk van tijdens het verzamelen niet geheel open te zijn. Zij zijn slechts 15-20 mm breed, terwijl de doorsnede wijd-geopend op 20-35 mm werd geschat (Fig. 12 en 14). Binnenste dekbladen 11-14 mm lang, omstreeks 1,5 x zo lang als breed, met een 3-4 mm brede voet, breed-spatelvormig met dikwijls een klein, onverhard spitsje. Bloembodem 1-1,5 maal zo breed als diep, van binnen 6-9 mm breed, van buiten 3-4 mm méér; het centrale deel tot op 2-3 mm van de aanhechting van de stijl glad en bruinachtig gekleurd. Meeldraden omstreeks 6 mm binnen de rand van het bloemdek blijvend; de onderste omstreeks 4 mm lang, de bovenste 8 mm. Stamper ca. 16 mm, omstreeks 2 mm uitstekend boven de meeldraden en 4 mm binnen de rand van het bloemdek blijvend. Stijl ruim 1 mm dik, met op ca. 2 mm hoogte een brede richel van een 2,5-4 mm brede omgekeerd-kegelvormige structuur (de 'manchet'). Stempellobben 5, mogelijk ook minder, slordig klauwvormig, of onregelmatig van vorm.

Het materiaal uit de droge zuidwestelijke kustzone van Puerto Rico bij La Parguera (Fig. 16 en 17) is iets anders bedoornd dan dat van de Bovenwindse Eilanden, en wat donkerder van kleur. Bij een schijf van 20 cm lengte zijn de op het vlakke middendeel liggende areolen slechts ca. 2 mm breed en niet of nauwelijks bedoornd, terwijl de 3-4 mm grote areolen uit de randzone 2-4 tot 4 cm lange doorns bezitten welke enigszins geelachtig zijn met een donkere top. Op de stam komen areolen voor van 10 mm breed, met 16 grijsachtige doorns met geelgroene basis en zwartige top, 5 langer dan 3 cm, de langste 5 cm. Enkele laag-hangende takken dragen klonters zeer kleine, sterk-bedoornde leden welke gemakkelijk afvallen. De vruchtbeginselen zijn meestal enigszins omgekeerd-kegelvormig, soms bijna cilindrisch (bijv. 2 x 1 x 1 cm) of duidelijk afgeplat (bijv. 4 x 2,5 x 1,5 cm), met areolen die bij de kleine cilindrische niet, bij de grotere afgeplatte wèl op opvallende verhogingen kunnen liggen. Het basale 0,25-0,5 deel heeft alleen glochidiën, dat daarboven echter areolen met 2-5 voor het merendeel naar boven gerichte, tot 1,5 cm lange, geelgroene doorns. Twee nog onrijpe vruchten van 5,2 x 3,7 en 4,5 x 3,5 cm zijn peervormig met een enigszins afgeplatte steel. De areolen op het gladde, bolvormige deel hebben bundels van 4-5-7 tot 2 cm lange doorns welke grotendeels naar boven zijn gericht, gelig grijsgroen met zwarte toppen (Fig. 17).

De bloemen van La Parguera (4) zijn oranje-geel, 15-18-22 mm breed; indien zo wijd mogelijk geopend 20-25 mm. Binnenste dekbladen 10-12 mm lang, ca. 2 x zo lang als breed met een ca. 3 mm brede voet, wat spatelvormig met een onregelmatig afgeronde bovenzijde waarop een topje soms is aangeduid. Bloembodem iets breder dan diep, van binnen 4-7 mm breed, van buiten 2-3 mm méér; het centrale deel tot op ca. 2 mm van de aanhechting van de stijl niet met meeldraden bezet, maar glad en ongekleurd. Meel-

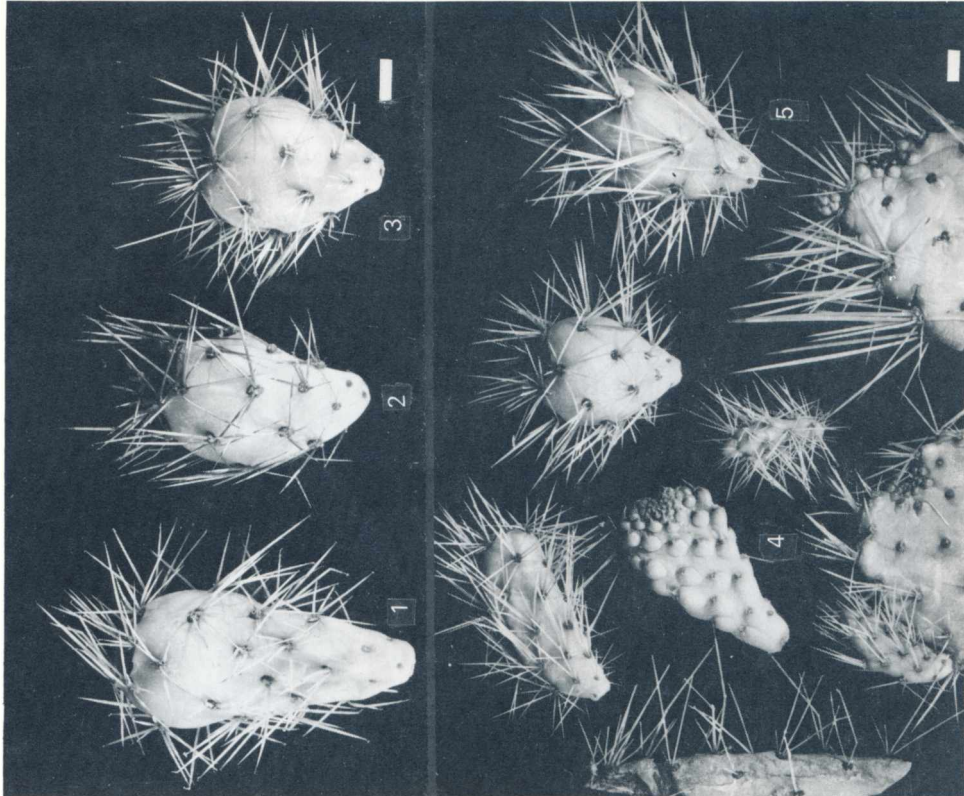

Fig. 15

Fig. 17

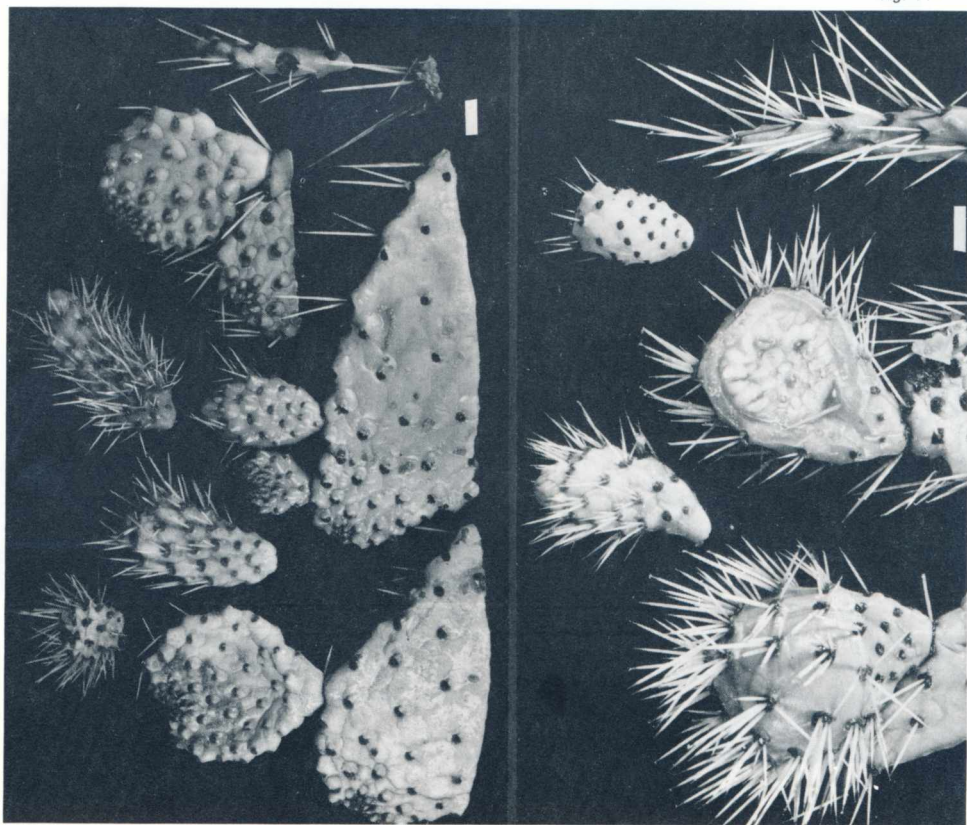

Fig. 15. In tegenstelling tot hetgeen bij *Consolea spinosissima* het geval is, komen bij *C. rubescens* de vruchten als regel wél tot ontwikkeling. Deze zijn min of meer peervormig - zoals bij materiaal van Anguilla (1), St. Martin (2), Tintamarre (3) en Barbuda (5) te zien is - en hebben lange doorns, welke op de foto wat slordig overkomen, maar in de natuur straalsgewijs afstaan.

Fig. 16. In het droogtegebied aan de zuidwestkust van Puerto Rico komen - zoals hier op het eilandje Magueyes - boomvormige opuntia's voor welke algemeen als *Consolea rubescens* worden beschouwd.

Fig. 17. Dat de *Consolea* van zuidwest Puerto Rico dezelfde is als de 'typische' *rubescens* van Anguilla - Barbuda lijkt niet geheel zeker, wanneer wij zien dat de doorns op de vrucht en het vruchtbeginsel bij het verzamelde materiaal niet alleen korter zijn, maar ook naar boven staan gericht.

Fig. 16

draden 7 mm binnen de rand van het bloemdek blijvend; de onderste 3-4 mm lang, de bovenste 5-6 mm. Stamper 12-14-15 mm lang, 3-4,5-5,5 mm uitstekend boven de meeldraden en dan 2,5-4,5 mm binnen de rand van het bloemdek blijvend. Stijl ca. 1 mm dik, met op 2 mm hoogte een brede richel van een 2-3 mm brede omgekeerd-kegelvormige 'manchet'. Stempellobben 5 (of soms vier), 2-3 mm lang, U-vormig afstaand.

Het materiaal van St. Croix (Fig. 18 en 19) heeft eveneens vruchtbeginsels met naar boven gerichte doornbundels welke op het basale gedeelte ontbreken (op één uitzondering na, waarbij het vruchtbeginsel op de rand van een ander zit). Evenals bij dat van Parguera kan de vorm sterk verschillen, van klein en omgekeerd kegelvormig tot cilindervormig (3,5 x 2 x 2 cm), tot groot en afgeplat (bijv. 6,5 x 3 x 2 cm); in het eerste geval met de areolen niet, in het tweede wél op naar boven gerichte verhevenheden. Jonge stengelleden hebben opvallende areolenheuvels en bijna geen doornen. Op een 1,2 cm dikke schijf staan de areolen op nauwelijks waarneembare verhogingen omstreeks 2 cm van elkaar, in de randzone met bundels van 3-5 tot 3,2 cm lange donker-gepunte doorns. Ook deze planten vormen zeer kleine, sterk bedoornde, gemakkelijk loslatende leden. De breedte van de enige bloem is 27 mm; indien zo wijd mogelijk geopend 35 mm. De binnenste dekbladen zijn ca. 14 mm lang, 1,25 maal zo lang als breed, breedspatelvormig met een stompe top, aan de voet tot op ca. 1/3 bladbreedte versmald. Bloembodem ca. 2 maal zo breed als diep, van binnen 14 mm breed, van buiten 4 mm méér; het centrale deel tot op 4 mm van de stijl glad en bruinachtig gekleurd. Meeldraden 7 mm onder de rand van de dekbladen blijvend; de onderste 3-4 mm lang, de bovenste ca. 8 mm. Stijl 2-2,5 mm dik, met op 3 mm hoogte een brede richel van een 5 mm brede, omgekeerd-kegelvormige 'manchet'. Stempellobben 5, 3 mm lang, Y-vormig afstaand. Van het dicht bij Puerto Rico gelegen eiland St. John werden slechts enkele stukken schijf geconserveerd met opvallend dunne doornen welke niet alleen in de randzone voorkomen - materiaal dat een van *C. rubescens* afwijkende indruk geeft, echter onvoldoende om een determinatie mogelijk te maken (Fig. 19).

(slot volgt)

Het geslacht *Matucana* Br. & R. (XXV)

R. BREGMAN, A. MEERSTADT, P. MELIS EN A.B. PULLEN

Matucana polzii Diers, Donald et Zecher. K.u.a.S 37 (6) p. 114 (1986)

(*polzii* = genoemd naar F. Polz)

Matucana polzii

Foto: K. van Boxtel

Matucana polzii

Foto: A. Pullen

Matucana hastifera
(hoort nog bij deel XXIV)

Foto R. Bregman

Beschrijving

Lichaam groen, afgeplat-bolvormig, tot 8 cm breed, tot 5 cm hoog, sterk spruitend; oppervlakkig, vertakt wortelstelsel. Ribben 9-16, vlak en afgerond, meestal recht, met dwarsgroeven boven elk areool. Areolen ovaal, tot 8 mm lang, 2-3 mm breed, met crème-witte, later grijswitte wol, 5-9 mm van elkaar verwijderd. Bedoornig dun, naaldvormig, wit tot bruingeel met zwart punt, zelden geheel zwart, later grijs wordend. Middendorens 1-3, tot 25 mm lang; randdorens 6-12, zijdelings afstaand, 6-18 mm lang. **Bloem** 50-70 mm lang, in anthese 35-50 cm breed, iets scheef; petalen karmijnrood met lichtere rand. Bloembuis 8-12 mm dik, licht gebogen, rood, wit tot bruin behaard. Nektarkamer ca. 1 mm hoog. Helmdraden aan de basis wit, overgaand in roodviolet, helmknoppen geel; primaire meeldraden aan de basis 1-3 mm vergroeid als een manchet om de stijl. Stamper aan de basis wit overgaand in roodviolet; stempellobben 5-6, ca. 2 mm lang, geelgroen.

Vrucht omgekeerd ei-vormig, paarsbruin, tot 12 mm lang, 5-7 mm dik, met witte tot bruine haartjes.

Zaad als beschreven in deel XIX, ca. 1,4-1,5 mm breed, 1,8-2,0 mm hoog, 0,9-1,0 mm dik.

Opmerkingen

Deze betrekkelijk nieuwe soort spruit bijzonder sterk; zonder bloem zou men de plant voor een *Echinopsis* kunnen houden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze soort op grote schaal d.m.v. stekken is vermeerderd. De in Nederland aanwezige planten zijn vermoedelijk allemaal op deze wijze in omloop gebracht. Zaden zijn tot nu toe nog nergens aangeboden. De uit stek opgekweekte planten hebben, voor zover wij hebben kunnen nagaan, nog nergens gebloeid. De plant bloeit dus kennelijk moeilijk, een verschijnsel dat bij sterk spruitende planten vaak voorkomt (b.v. *Echinopsis*). Deze slechte bloeiwilligheid leverde ons ook hier het probleem op dat wij geen dia's van een bloeiende plant bezaten. De heer Diers, eerste auteur van deze soort, heeft helaas niet gereageerd op ons verzoek om fotomateriaal zodat u het in dit geval met een opname van een bloemloze plant zult moeten doen. Voor een foto van een bloeiende plant alsmede SEM-opnamen van het zaad wordt de lezer(es) verwezen naar de nieuwbeschrijving in K.u.a.S. De auteurs van deze soort stellen dat *M. polzii* het meest verwant zou zijn aan *M. paucicostata*. Deze uitspraak zal wel gebaseerd zijn (naast enige overeenkomsten in habitus) op het feit dat beide soorten niet erg ver van elkaar groeien. Wij zijn echter van mening dat *M. polzii* in het geheel niet in de verwantschapsgroep rond *M. paucicostata* thuis hoort omdat de zaden het typische kenmerk van de ver buiten het hilum uitstekende micropyle vertonen. Op grond hiervan behoort *M. polzii* tot de aurantiaca-groep. *M. paucicostata* heeft volkomen andere zaden (zie deel VII).

Verder is het merkwaardig dat de auteurs uiteenzetten, waarom naar hun oordeel voor dit taxon de geslachtsnaam **Matucana** de voorkeur verdient boven de geslachtsnaam **Borzicactus**, terwijl één der auteurs van *M. polzii*, J. Donald, in de jaren zeventig zeer vele *Matucana*-soorten heeft omgombineerd tot *Borzicactus*.

Verspreiding

De typevindplaats van *M. polzii* ligt aan de bovenloop van de Rio Marañón, in het zuidwesten van het departement Huanuco, Peru, op een hoogte van

2100-2300 m boven zeeniveau. Het holotype is gedeponereerd in het herbarium van de universiteit van Keulen, B.R.D. onder nummer EZ 762.

Veldnummers

Deze soort is tot nu toe niet onder andere veldnummers in omloop gebracht.

(wordt vervolgd)

Corr.adres: Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

P.S.

Op de valreep kregen wij de beschikking over een dia van een bloeiend exemplaar van *M. polzii*. De foto werd gemaakt door Kick van Boxel uit Wormer en door hem welwillend afgestaan, waarvoor onze dank. De afgebeelde plant is een stek van het originele typemateriaal en bevindt zich in de verzameling van de Heer Pip Smart in Engeland. Om deze plant in bloei te krijgen, wordt door de Heer Smart aangeraden om alle stekken te verwijderen totdat de plant een doorsnede van ca. 8 cm heeft bereikt.

*
* *

Uit het verre verleden

P. VAN VEEN

Van mijn vriend en mede-succulentenliefhebber Anjo Keizer uit Zuidbroek kreeg ik een boekje ter inzage, dat hij op een cactusruilbeurs voor een niet al te hoog bedrag had bemachtigd. De titelpagina vindt u hierbij afgedrukt en hoewel dit titelblad er wel oud uitziet, zullen weinige lezers de werkelijke ouderdom van deze publikatie kunnen raden. Ik zal u echter niet in spanning laten zitten, het boekje stamt uit 1858 en is dus momenteel ruim 130 jaar oud.

De schrijver ervan, *Th.F. Uilkens*, was in zijn tijd een behoorlijk ontwikkeld man en — zoals in die tijd gebruikelijk was — vermeldt hij op de openingspagina uitgebreid zijn hoedanigheden. Hier zijn ze:

President van de Maatschappij van Land- en Tuinbouw "de Marne", Directeur van het Kabinet en van den Proeftuin bij voornoemde Maatschappij, Honorair en Corresponderend Lid van vele buitenlandsche Academiën, Maatschappijen en Genootschappen voor Land- en Tuinbouw; en Predikant te Wehe en Zuurdijk.

Min of meer vermakelijk vond ik de laatste functievermelding, daar het predikant zijn in het noorden van de provincie Groningen voor de samenstelling van deze handleiding van generlei belang is en hiermede ook geen samenhang vertoont.

De inhoud van dit 90 pagina's tellende boekje heeft voor ons grotendeels slechts historische waarde, daar een overzicht wordt gegeven van de indeling der soorten, zoals die door Salm-Dijck werd vermeld in zijn *Cactae in horto Dijckensi Cultae* etc. Daarnaast is een uittreksel opgenomen van het werk van N.C. Seringe, *Flora des Jardins et de grandes Cultures* etc.,

INLEIDING.

De familie der OPUNTIACEAE (KUNTH), en die haren naam ontleent van de stad Opuntus te Phocida in Griekenland, alwaar deze planten in menigte groeijen, behoort tot de 12de klasse 1ste rang, van het systema van Linnæus, *Icosandra Monogynia* of Twintigmanningen, Tienwijvigen; dat zijn zulke bloemen, die slechts één helmstijltje, en twintig of meer meeldraadjes, die aan de binnenzijde der kelk vastgehecht zijn, hebben.

Bij deze familie is het helmstijltje (*filamentum opuntiacæe*) rond, hol en meestal wit of rood; het stempeltje (*stigma*) in 3, 7 of meer deelen gespleten, omgekruld en wit, geel of rood. Het vruchtbeginsel (*germen*) met een zoutachtig sap gevuld.

De meeldraadjes (*stamina*) zijn somwijlen meer dan 200 in aantal, nu eens ver buiten den kelk uitstekende, dan weder diep daarin verborgen; hunne kleur wisselt af van helder wit tot goudgeel.

Deze thans zoo algemeen gezochte planten-familie werd eerst sedert het begin van deze eeuw meer algemeen bekend en heeft men het zelfs zoo verre gebragt, dat verschillende verzamelingen, zoo in als buiten ons vaderland, reeds meer dan 800 soorten en verscheidenheden tellen en waaronder die van HAWORTH, A. P. DE CANDOLLE, LINK en OTTO, SALM-DYCK, PFEIFFER, LEMAIRE, MICHEL enz., niet te min DE CANDOLLE in 1823 nog niet meer dan van 162 soorten gewag maakte en WILLDENOW in zijne *spec. plant.* ten jare 1799, slechts 29 onder den geslachtsnaam *Cactus* vermeld heeft.

HANDLEIDING

TOT DE

KENNIS EN DE BEHANDELING

DER

CACTUS-SOORTEN. (OPUNTIACEAE).

NAAR DE LAATSTE RANGSCHIKKING OM EN BEGEWERKT,

DOOR

TH. F. VILKENS.

SCHOONHOVEN,

S. E. VAN NOOTEN.

1847. Om u mee te laten genieten van de sfeer, waarin geschreven werd, plaats ik voor u de inleiding, zoals die op pagina 1 te vinden is. Opmerkelijk is, dat de cactus-soorten steeds worden gebundeld onder de naam "Opuntiaceae", zonder dat hiervoor een nadere verklaring wordt gegeven.

Economisch belangrijke planten worden met name genoemd en uitvoerig besproken. Dit geldt o.a. voor de *Opuntia coccinellifera* of "fluwele nopal, het blad ter grootte van een tafelbord, doch wat ovaal, ter dikte van twee vingers, elk blad weegt ongeveer een Ned. pond; weinig gedoorn, doch de geheele oppervlakte is donzig. De plant bereikt eene hoogte van drie voeten..... Deze soort wordt in de West-Indiën op akkers geplant, tot het voortteelen van het Cochenille insect."

De Nederlandsche Staatscourant no. 255 van 1846, zegt daaromtrent: "De Nopal cultuur voor de cochenilleteelt op Curacao aangevangen en op Bonaire en Aruba voortgezet, heeft hare voornaamste uitbreiding op Bonaire verkregen. De opbrengst in 1844 slechts 502½ ponden bedragende, is in 1845 geklommen tot 2406½ ponden, en is in 1846 geraamd op 9000 ponden. Het etablissement Guatemala op Bonaire heeft in 1845, van eene oppervlakte van 2½ bunders bevattende 14500 Nopalplanten, in twee inzamelingen opgeleverd eene hoeveelheid van 1644 ponden cochenille, welke is verkocht voor f 2489."

Materialistisch zijn wij, Nederlanders, ook 130 jaar geleden al geweest en dat zal wel zo blijven!

Naast de systematiek en de economische aspecten wordt echter de praktijkervaring niet vergeten. De laatste 20 bladzijden van zijn boek besteedt Uilken aan tips voor de kweek van cactussen, de bestrijding van ongedierte en dergelijke zaken. Daarbij blijkt de kloof van 130 jaren, die ons van de auteur scheidt, minder groot te zijn als men wellicht verwacht. Als de redactie mij dit toestaat, wil ik hierop gaarne nader ingaan, doch voorhands meen ik, voldoende materiaal ter overdenking te hebben aangedragen.

De Gast 33A, Zuidhorn

TIJDSCHRIFTEN

Cactacea brugensis, jaargang 10 (1988)

Nr. 1 Plantbesprekingen van *Arthrocerus campos-portoi* en *Cochemia poselgeri*.

Nr. 2 Neirinck start een serie voor beginnende liefhebbers. De besproken planten zijn *Lobivia jajoiana* var. *nigristoma* en *Gymnocalycium occultum*. Lambert vervolgt het relaas over zijn Argentinië-reis 1986.

Nr. 3 Neirinck schrijft over het verzamelen van cactussen. De planten die besproken worden zijn *Lobivia winteriana* en *Notocactus wasarii*. Lambert vervolgt zijn reisverslag. Myriam stelt *Tactus bellus* voor.

Nr. 4 Neirinck bespreekt *Tavaresia barkleyi* en *Lobivia amblayensis* var. *albispinus*. Lambert vervolgt zijn relaas.

Nr. 5 Neirinck beschrijft *Acantholobivia tegeleriana* en *Lobivia aurea* var. *shaferei*. Lambert vervolgt zijn relaas.

Nr. 6 Neirinck beschrijft *Mammillaria guelzowiana* en *Lobivia caineana*. Armand belicht bouw en inrichting van een broeikas. Lambert vervolgt zijn Argentinië-reisverslag.

Nr. 7-8 Neirinck beschrijft *Acanthocalycium violaceum* en *Helianthocereus crassicaulis*. Lambert en Armand zetten hun respectievelijke artikelen voort.

Nr. 9 Lambert vervolgt zijn reisverslag. Rosenberger bespreekt *Sulcorebutia canigueralii* en *Lobivia famatimensis*. Armand gaat in op de bestrijding van luizen en spint.

Nr. 10 Neirinck bespreekt *Mammillaria neomystax* en *M. fraileana*. Lambert vervolgt zijn verslag.

Nr. 11 Neirinck bespreekt *Mammillaria gueldemanniana* en *M. scheldonii*. Lambert vervolgt zijn verslag.

Nr. 12 Lambert vervolgt zijn verslag. Neirinck bespreekt *Sulcorebutia cylindrica* en *S. flavissima* var. *albiflora*.

L. Bercht

Journal of The Mammillaria Society jaargang 28, 1988

Nr. 1. Voor de zaaddistributielijst 1988 wordt veel ruimte in deze aflevering uitgetrokken. Over het kweken uit zaad als een hobbyfacet schrijft J. Pilbeam. R. Stanley maakt enige notities over de pH-condities voor cactussen, terwijl D. Speirs in zijn bijdrage de pH in de bloempot afzet tegen de pH op de habitat.

Nr. 2. P. Heath behandelt de historische indelingen van het geslacht *Mammillaria* (deel 1). In een open brief "lucht" J. Pilbeam zijn hart, waarbij ondermeer de synonimiteit in de naamgevingen een grote rol speelt. R. Stanley op zijn beurt is blijkaar niet al te gelukkig met de validering van de vele *Mammillaria*-species door Reppenhamen.

Nr. 3. P. Heath gaat in deel 2 verder met zijn onderwerp over de historische indelingen van het geslacht *Mammillaria*. J. Pilbeam bespreekt als gebruikelijk een aantal *Mammillaria*-planten, verlicht met een viertal zwartwit foto's. P. Jones koos kasisolatie als onderwerp.

Nr. 4. P.E. Nance schrijft over "flower power", in welk artikel hij zijn bloeiervaringen van zijn *Mammillaria*'s weergeeft. H.J. Careless (een pseudoniem?) levert zijn commentaar over noppentfolie als kasisolatiemateriaal; ondanks enige problemen met het aanbrengen is hij er zeer over te spreken. Ook M. & M. Thurland geven hun ervaringen weer met ditzelfde isolatiemateriaal en ook dit schrijversduo is positief. J. Pilbeam schrijft over *Mammillaria saboae* en haar vormen alsmede over *M. theresae*. W. Tjaden koos zijn ervaringen met *M. backebergiana* als onderwerp. In een apart artikeltje gaat hij in op een enkelkoppige *M. compressa*. B. Maddams, de redacteur, vertelt wat hij zoal in zijn verzameling ervaren heeft.

Nr. 5. In het gebruikelijke intro van W. Maddams, de redacteur, geeft deze ook nog enige kasobservaties weer. S. Woolcock verschaft de lezer een namenlijst van *Mammillaria*'s met Reppenhamennummers alsmede de groeiplaatsen ervan. R. Stanley geeft een aanvullende correctie terzake van de vindplaats van *M. felipensis*. J. Pilbeam behandelt in zijn vaste rubriek een viertal *Mammillaria*'s in woord en beeld, t.w.: *M. carnea*, *M. cerralboa*, *M. columbiana* en *M. candida*. J. Harrison brengt in een kort artikel waarom hij van *Mammillaria*'s houdt. In het kort legt P. Moakes uit welke goede resultaten hij behaalde met het uitzaaien van *M. theresae*. R. Stanley bericht over de roze bloeiende *M. carmenae*.

Nr. 6. W. Maddams geeft een lijst met Reppenhamennummers met de daarbij behorende *Mammillaria*-benamingen. D. Hammond geeft zijn overwinteringservaringen met *Mammillaria*'s weer. J. Pilbeam voert in woord en beeld de soorten *Pelecyphora valdeziana*, *P. pseudopectinata*, *P. aselliformis* en *P. strobiliformis* voor het voetlicht. W. Maddams brengt zijn gebruikelijke kweekervaringen in zijn vaste rubriek "Temidden van mijn *Mammillaria*'s". Correspondentie en mededelingen completeren deze aflevering.

British Cactus & Succulent Journal jaargang 6, 1988

Nr. 1. Het nummer begint met een kort planteportret van *Stapelia variegata* door P. Chapman. C. Wolters voert *Gymnocalycium spegazzinii* ten tonele. G. Rowley haalt herinneringen op uit zijn cactusliefhebberij van zo'n halve eeuw terug. De in oktober 1987 overleden Zuidafrikaanse botanicus Robert Allen Dyer wordt herdacht. M. Roberts geeft nuttige wenken en adviezen voor de pas begonnen liefhebber. Voor *Dendrocereus nudiflorus* wordt door J. Toledo aandacht gevraagd. B. Keen geeft zijn tips voor het deelnemen aan een cactusshow. Het korte planteportret gaat ditmaal over *Gymnocalycium buenekerii*. D. Speirs vraagt attentie voor bloeiende *Sansevieria*'s. Wanneer het in eerste instantie om bloeiende cactussen gaat, probeer dan *Echinocereus*-soorten, aldus J. Pilbeam. W. Maddams doet uit de doeken, hoe aardgas vetplanten geleidelijk aan vergiftigt (Fytotoxische effecten van Noordzeegas). S. Barker geeft een kort planteportret van *Ceropegia armandii*. Wil men *Echinopsissen* hybridiseren met als resultaat zeer fraaie bloemkleuren, dan dient men het artikel van M. Martin te lezen.

Nr. 2. De kleurenfoto op de omslag stelt een fraai bloeiende *Thelocactus bicolor* voor, ter inleiding op een artikel van P. Brunelle, waarin hij uitlegt hoe hij in zijn kas het maken van dia's realiseert. J. Pilbeam breekt een lans voor de prachtig bloeiende *Sulcorebutia*'s. G. Rowley vertelt hoe hij zijn plantenverzameling destijds door het geweld als gevolg van de Blitzkrieg heen haalde. R. Holt geeft een plantportret van *Aloe haworthioides*. Een reisverslag over een trip door Neder-Californië, te zamen met A. Lau, vloeit uit de pen van R. Starling. B. Bennett en zeven andere auteurs brengen een coproductie-artikel met als onderwerp de lichttransmissie door *Lithops*-planten. Een kort verhaal met beeld over *Euphorbia millii* is van de hand van P. Chapman. Twee korte schetsen over *Thelocactus uncinatus* en *Euphorbia ferox* zijn van E. Putnam. M. Roberts verzorgt de beginnersrubriek, waarin veel verzorgingsaspecten aan bod komen. Over grondafdekkingsmaterialen bericht J. Wilson. W. Tjaden zit met een *Pachypodium*-raadsel, waarbij de bloemgeur van deze plant centraal staat. *Opuntia invicta* is een kort thema-artikel van W. Keen.

Nr. 3. De omslagplaat stelt een fraaie weergave in kleur voor van een *Trichodiadema*. Susan Carter behandelt de in Somalië voorkomende *Euphorbia*'s (deel 1). W. Keen geeft zijn ervaringen weer met *Mammillaria napina*. R. Starling is toe aan deel 3 over zijn trip met o.a. A. Lau door Neder-Californië. In het derde deel van zijn autobiografie beschrijft G. Rowley ondermeer zijn entree in de (Engelse) cactusvereniging. M. Roberts behandelt in zijn beginnersrubriek de kommer en kwel ten gevolge van ongedierte en ziektes. *Echinopsis*-hybriden vormen het onder-

werp van R. Mottram's artikel. Over *Echeveria pulvinata*-hybriden en *E. leucotricha* schrijft W. Tjaden. C. Wolters laat de lezer nader kennis maken met *Gymnocalycium saglionis*. W. Keen geeft een kort plantportret van *Piaranthus comptus*. Hoe cactussen in Israël gekweekt worden bericht M. Hartman. E. Putman wijdt een kort artikel aan *Leuchtenbergia principis*. Over de lichttransmissie bij *Lithops* schrijft P. Forster. Van *Haworthia aranea* volgt een kort plantportret. **Nr. 4.** Het omslagblad prijkt met een kleurenplaat die *Mammillaria guelzowiana* voorstelt. J. Toledo vraagt aandacht voor *Pilocereus polygonus*, een op Cuba voorkomende zuilcactus. S. Carter is toe aan deel twee over de *Euphorbia*'s voorkomend in Somalië. L. Bastard geeft een verslag over de inrichting van het nieuwe kassencomplex in de Koninklijke Botanische Tuinen te Kew. Door C. Walker wordt aandacht gevraagd voor *Cussonia paniculata*. W. Keen geeft een kort plantportret van *Rebutia albiflora*. Voor *Euphorbia viguieri* var. *capuroniana* doet S. Lampard hetzelfde. Een interessant verslag van een reis door Peru vloeit uit de pen van J. Lewis. B. Saxena verhaalt hoe hij van een normale *Coryphantha elephantidens* een gele mutant won. E. Putman brengt een korte schets van *Neoporteria taltalensis*. J. Matis doet dit eveneens voor *Ipomoea holybii*. De zaadlijst voor 1988 wordt besproken door D. Rushford. G. Rowley is met zijn historische mijmeringen toe aan deel vier. S. Barker-Fricker en D. Tribble schreven een verslag over de jongste Mesem/Asclepia-soortenshow.

Th. Neutelings

Kaktus jaargang 22, 1987

Nr. 1. Pedersen gaat in op een groot aantal soorten - vooral andere succulenten - die in de plantenlijst van deze vereniging zijn opgenomen. Nilsson had last van ongedierte en schrijft daarover. De reeds genoemde Pedersen geeft in een tweede artikel veel van zijn kennis rond cactussen en vetplanten aan de lezer door.

Nr. 2. Het nummer opent met een artikeltje over Peter Brandt Pedersen, 10 jaar in 'dienst' van de Noordse Cactus Vereniging. Holm bericht over de belevenissen in de kas zo maar een dag in juli. Wolters richt de schijnwerper op *Gymnocalycium multiflorum*. Sydow blikt in de historie van de cactus in Europa tot aan 1696. Keil bespreekt de geheimzinnige *Turbinicarpus roseiflorus*. Gronlund gaat in op de voeding van succulenten.

Nr. 3. Sydow belicht de persoon F.M. Knuth (u weet wel, van het Kaktus-ABC). Wolters stelt *Gymnocalycium spegazzinii* voor. De CITES-lijst en de Conventie van Washington worden besproken.

Nr. 4. Larsen start een serie over het geslacht *Mammillaria*; hij bespreekt de classificatie alsmede een aantal soorten (met 26 afbeeldingen). Jacobsen geeft een wel erg beknopte uitleg over het bouwen van een kas. Nilsson bespreekt *Lobivia marsoneri*, haar vormenrijkdom en synoniemen.

Kaktus jaargang 23, 1988

Nr. 1. Larsen zet zijn artikel over het geslacht *Mammillaria* voort; hij bespreekt vele soorten. Een andere Larsen belicht vensterbankcultuur. Eriksson schenkt aandacht aan *Echinocereus delaeitii*. Een al lang bekende balsemleverancier is *Commiphora abessinica*. Johannsen zet zijn kennis daarover op papier.

Nr. 2. In de derde aflevering over het geslacht *Mammillaria* bespreekt Larsen weer een ruim aantal soorten. Hansen vergelijkt de bloeitijden van een aantal cactussoorten in de afgelopen 4 jaar. Pedersen laat zijn gedachten de vrije loop over een aantal succulenten. Eriksson geeft een overzicht van de soorten binnen het geslacht *Neolloydia*.

Nr. 3. In de laatste aflevering over *Mammillaria* gaat Larsen in op de geografische verbreiding van de soorten. Eriksson bespreekt *Neolloydia valdeziana* en *N. pseudopectinata*. Rowley zet *Brighamia*, een Hawaiaanse succulent, in het zonnetje. Madsen gaat in op *Lophophora williamsii*.

Nr. 4. Wolters stelt *Gymnocalycium saglionis* voor. Eriksson belicht *Rebutia pygmaea* var. *friedrichiana*. Larsen toont enkele planten uit zijn verzameling. Sydow duikt in de historie: *Agaven* in Europa in vroegere tijden. Pedersen laat een aantal planten zien met wonderlijke verschijningsvormen.

Kaktusy, jaargang 24, 1988

Nr. 1. Stuchlik bespreekt en bediscussieert de status van *Rebutia kariusiana*. Klikar stelt *Sulcorebutia flavissima* voor, Hertus wijdt een korte discussie aan *Matucana krahni* en Chvstak beschouwt *Pediocactus paradinei*. Riha vertelt de geschiedenis van *Mammillaria evermanniana*. Moucka geeft een overzicht van de nieuwe soorten beschreven in het boek van Reppenhausen. Gratias vergelijkt de kenmerken van de variëteiten van *Echinopsis mamillosa*. Twee praktische artikelen voor het zaaien en een artikel van Riha over succulente bonsai's en *Sarcocaulon herrei* in het bijzonder besluiten dit nummer.

Nr. 2. Jiranek bespreekt *Gymnocalycium schatzlianum*. Sedivy zet uitvoerig de verschillen van de taxa binnen het *Escobaria orcuttii*-complex naast elkaar. Stuchlik bediscussieert *Notocactus pulvinatus* en Hertus doet hetzelfde met *Matucana huagalensis* var. *brunispina*. Moucka stelt

drie nieuwe Reppenhagen-planten voor. Chvastek belicht *Escobaria nellieae*. Nedopil heeft elf jaar lang zijn *Brasilicactus graessneri* opgemeten en geeft de resultaten. Gratias stelt *Tavaresia barklyi* en *T. meintjesii* voor. Blazicek gaat in op de factoren die de bloei beïnvloeden. Een In Memoriam Jan Pechanek.

Nr. 3. Stuchlik stelt *Notocactus winkleri* voor en vraagt zich af dit taxon zich voldoende onderscheidt van *N. mueller-melchersii* voor een eigen soortrang. Sedivy heeft een diepgaande literatuurstudie gemaakt van *Coryphantha poselgeriana* en aanverwante soorten en komt tot de conclusie dat het geheel tot 1 soort kan worden teruggebracht. Baborak stelt *Neoporteria laniceps* voor en Klikar doet dat met *Austrocylindropuntia clavaroides*. Sedivy sluit zijn zeer interessante verhandeling over het *Escobaria orcuttii*-complex af. *Toumeyia papyracantha* wordt voorgesteld door Chvastek. Odehnal werd 50 jaar en Sadvovsky 95 jaar, beide krijgen aandacht. Riha sluit af met een artikel over *Echeveria coccinea*.

Nr. 4. Riha bespreekt *Echinocereus fendleri* var. *kuenzleri* en samen met Subik *Mammillaria hernandezii*. Klikar geeft informatie over *Pygmaeocereus bylesianus* en Sedivy stelt *Coryphantha durangensis* voor. Stuchlik gaat nader in op de interessante Stockinger-vondsten FS 137, 242 en 243. Soukup geeft een lijstje met redelijk winterharde cactussen. Pakosta had een *Echinomastus unguispinus* met afwijkende bloem en schrijft daarover. Mitiska brengt het geslacht *Monanthes* voor het voetlicht. Temperatuur en bodemsamenstelling vindt Moucka belangrijk genoeg om daarover te schrijven. Ullmann sluit het nummer af met een artikel over *Echinopsis carmineoflora*.

Nr. 5. Stuchlik stelt *Mammillaria carretii* voor. Chvastek en Zwak geven de resultaten van hun onderzoek naar de variatiebreedte van *Ariocarpus retusus* op verschillende vindplaatsen. Riha en Subik berichten over de vindplaatsen van *Melocactus deflessertianus* en klimatologische omstandigheden aldaar. In diagrammen en tabellen geeft Perutka zijn resultaten over onderzoek aan de "vlokken" op *Astrophytums*. Chvastek en Zwak geven indrukken van hun reis door Mexico. Till geeft commentaar op een vroeger artikel over *Gymnocalycium schuetzianum*. Blazicek herdenkt de thans 50 jaar geleden overleden Oskar Smrz. Twee praktische cultuurartikeltjes gaan vooraf aan een In Memoriam Hlinecky. Riha sluit het nummer met een artikel over *Tavaresia meintjesii*.

Nr. 6. Riha bespreekt *Sclerocactus spinosior*. Stuchlik schrijft over een *Rebutia*-hybride met witte bloemen. Chvastek en Zwak berichten over de door hen gevonden vegetatie rond Casa Blanca, Mexico. John bediscussieert het vormencomplex rond *Coryphantha difficilis*. Riha beschouwt *Rebutia tarvitaensis* en beziet diens plaats in de classificatie. *Lobivia chrysantha* en verwanten worden belicht door Rektori. Gratias stelt drie Mexicaanse pareltjes voor: *Pachyphytum oviferum*, *Echeveria tolimanensis* en *E. laui*. Een voordracht van Hunt over 300 jaar *Mammillaria*'s is weergegeven. Riha en Subik sluiten het nummer af met een artikel over het geslacht *Neobuxbaumia*.

L. Bercht

**Kijkt u ook al uit naar de
zaadlijst van ons
Clichéfonds!**

INHOUD

November - J.H. Defesche	226
Rhytidocaulon paradoxum en het vetplantenmilieu in Zuid-Somalië - B. Jonkers	227
Succulenta, hoe speelde je het klaar? (V) - F. Delabarre	232
Ceropegia tihamana - G. Shirley	236
Neochilenia - P. Mansfeld	237
Over Consolia spinosissima en Consolia rubescens (IV) - P. Wagenaar Hummelinck	238
Het geslacht Matucana (XXV) - R. Bregman, A. Meerstadt, P. Melis en A. Pullen	241
Uit het verre verleden - P. van Veen	243
Tijdschriften - L. Bercht en Th. Neutelings	245